

GAZDA

AZ E. G. E. HAVONTA EGYSZER MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 100 Lei.
Tagoknak tagsági díjjal évi 60 Lei.
Egy szám ára 5.— Lei.

FŐSZERKESZTŐ:
TELEKI ADÁM gr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Andrei Muresan 10.
Telefon: 21-58.
Póstatakarék csekszám 40181.

Nincs akadály.

Írta: Borsai György.

Pontosan egy évvel ezelőtt jelent meg a „Gazda” teljesen átszervezett első száma. A magyar gazdatársadalom igényei halálozták meg új formáját. Az E. G. E. vezetősége, mely lehetővé tette a lap átszervezését és a széles gazdarétegekhez való eljuttatását, teljes mértékben átértézte az idők jelentőségét és programjának zászlajára a magyar gazdarétegek összefogásának jelszavát írta. A magyarság alapja, — amint az már a köztudatban is utat tört magának, — a magyar falu s a magyar falu viszont egyet jelent a kisgazdatársadalommal. Épen ezért fokozottabb mértékben karolta fel az Erdélyi Gazdasági Egylet a falu elfelejtett kisgazdáit. Tudatában volt annak, hogy a jövőt csak szilárd gazdasági alapokra lehet felépíteni és népiünk minden egyes életmegnyilatkozása szerves összefüggésben van gazdasági helyzetünkkel.

Ezt a mezőgazdasági népnevelő munkát azonban csak abban az esetben lehet eredményesen megvalósítani, ha a kisgazdarétegek mellett ott állnak azok a birtokosok, akiket a változott életkörülmények és az agrárreform teljesen új helyzetbe sodort. Megszüntek a magyar földbirtokos és néhány holdon dolgozó kisgazdák között az ellentétek és egy uton haladva keresik a gazdasági boldogulás lehetőségeit.

A magyar gazdatömegek már számtalan esetben bizonyították be, hogy az E. G. E. vezetősége az egyetlen helyes és járható munkaterületet és munkalehetőséget választotta. Az egyre gyarapodó E. G. E. tagok száma és az a halártalan érdeklődés, továbbá a munka vállalása a népi megmaradás gondolatának a legsebb kifejezése. A napokban viszont a magyar

gazdatársadalom életében egy olyan nagy jelentőségű esemény zajlott le, mely mindnyájunkat meglepéssel és komoly örömmel tölthet el.

II. Károly király Őfelsége kolozsvári látogatása alkalmával az ünnepségeket követő diszvacsorán megszólításával tüntette ki és hosszasan elbeszélgetett Dr. SZÁSZ Pállal, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnökével. Az ország első polgára és egyben az ország első mezőgazdája nem régebben újból tanujelét adta annak a féltő gondnak és szeretetnek, amivel az ország gazdatársadalma iránt viseltetik. Emlékezzünk csak vissza az országos mezőgazdasági kongresszuson mondott beszédére. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy az országnak elsősorban képzett és művelt kisgazdákra van szüksége. Mert csak így lehet a mezőgazdálkodás színvonalát emelni.

Az E. G. E. most nagyobb lendülettel és teljes biztonságban folytathatja munkáját. Dr. Szász Pálnak ez a kihallgatása és a vele történt királyi beszélgetés nem személyének, hanem az egész magyar gazdatársadalomnak szólt. Őfelségének magas óhajára alkalma volt megismerni a mi életünket és azokat a célokat, amelyekért küzdünk. A legteltesebb meglepődésének adott kifejezést, amikor hallotta, hogy ez a nagy multu intézmény a kisgazdák a gazdasági népnevelésével és irányításával foglalkozik. Ugyanazt eszeleksi az E. G. E., amit a király tanácsolt a mezőgazdasági kongresszuson. Az elnök tájékoztató szavaira buzdító választ adott, amikor azt mondotta, hogy folytassák a megkezdett munkát.

Őfelsége legmagasabb jóváhagyásával haladunk a magyar gazdatársadalom jobb jövője felé.

Julius.

I. Szántóföldek.

Mire e sorok megjelennek, már benne leszünk az aratásban. Még a legöregebb gazdák sem emlékeznek, hogy ilyen korán kezdtük volna meg az aratást Erdélyben, mint az idén. Különösen az idén fontos az általános szárazság miatt a gabonaféléket viaszos érésükben learatni, mert különben a rekkenő hőségben megszorulnának. A buzánk kalangyában érjen, akkor lesz szép színe, magas hektoliter sulya és nagy sikértartalma.

Mielőtt neki fognánk a gabona hordásának, már a kalangyák közt szántsuk fel a tarlót és, utána boronáljuk el, vagy ha a tarlólántást idő hiánya miatt nem tudjuk elvégezni, egy nehéz borona is pótolhatja ennek a munkáját, különösen, ha nem túl száraz a tarló.

Az ideai nagy szárazság mutatta meg igazán, hogy milyen nagy előnye van az őszi mélyszántásnak. Az ősszel megszántott földben a tengeri buja és haragoszöld színű, a tavaszi szántásban, ha egyáltalán kikelt, összesodródott és sárga. A tengerit minél többször kapáljuk meg, mert minden kapálás egy esőt pótol és igazán gyommentessé földünket csak a nagy szárazságban való gyakori kapálással tehetjük. A szárazságtól megviselt répa egy negyedik kapálással, lehet lókapálás is, nagyon feljavul. A korán felszabadult tarlókba lehet a legtöbb kilátással a tarlónövényeket: kölest, mohart, tarló-répát, zöldtrágyának csillagfürtöt vetni.

II. Rét és legelő.

A jól gondozott réteken, amennyiben a szárazság nem vetette nagyon vissza a növényzetet fejlődésében, e hónap végén már vágthatjuk a sarjút, hogy a harmadik termésnek legyen ideje kifejlődni. A réteken és legelőkön ebben a hónapban irthatjuk ki eredményesen a kőkény-, illetve a túskebokrokat és az általában igen elterjedt gyomnövényeket. Mivel az utóbbiak most fogják termésüket beérlelni, a gazdánok ezt meg kell akadályozni. A lucerna és a lóhere szárítását tőlünk telhetőleg szárítóbakkon végezzük. Ka-

szálás után boronáljuk meg a földeket, mert így a nedvességet jobban megőrzi a talaj. Nagy gondot fordítsunk az aranka irtására, mivel ez az ilyen száraz években hatalmasodik el a legjobban.

III. Allattenyésztés.

Az istállókat tartsuk tisztán és hűvösen, hogy a hazatérő igásállatok ne szenvedjenek a melegtől. A velük történő munkát reggel és este végezzük, hosszú déli pihenővel. A legelőállatoknál gondoskodjunk a gyakori itatásról és különösen a növendék állatoknak és fejősteheneknek adjunk a legelő mellett zöld vagy abraktakarmányt, hogy ezek fejlődésükben, illetve tejhozamukban ne essenek vissza. A melegtől a sertés szenved a legtöbbet, ezért gondoskodjunk tisztavízű fürdőről. A baromfiakat és sertéseket hajtassuk ki a tarlóra. A járványos betegségek, különösen a sertésvész és a lépfene, ilyenkor szedik nagy mértékben áldozataikat, ezért oltassuk be állatainkat és ássuk el mélyen a betegségben már elhulltakat, kizárva ezáltal a járvány terjedését.

IV. Kertgazdaság.

A gyümölcsösökben folytassuk a nyári árzenes, kénes és bordói levéllel való permetezést. Az almamoly ellen a hónap végén már felrakhatjuk a szalmaköteleket. A fiatal ültetéseket kapáljuk és öntözzük szorgalmasan. A megöntözött tányérokot száraz, porhanyó földdel vagy polyvával fedjük be, hogy megakadályozzuk a párolgást. Ebben a hónapban érik a nyárialma és a körte, továbbá a nyári és a korai őszibarack. Az eladásra szánt gyümölcsöt, ha azt helyben nem lehet értékesíteni, gondosan és ládába csomagoljuk be, mert így a gyümölcs nem zúdik és jól néz ki, miáltal magas eladási árat érünk el. A fákon lévő sarjakat víz és vadhajtásokat vágjuk le. A szeszfőzésre még nem alkalmas lehullott gyümölcsöt semmisítsük meg. A hónap közepe táján kezdjük el az alvószemzést. A konyhakerteket tartsuk tisztán s öntözzük őket bőven. A paradicsom fattyuhajtásait csipjük le; ha a zöldborsó helye felszabadul: bimbóskelt, korai karalábét, uborkát, tököt, zöldbabot, káposztát vessünk helyére.

V. A szőlőben.

A szőlő zöld munkáját sürgősen végezzük el, mert a felesleges hajtások sok tápanyagot vonnak el a tőkétől, miáltal úgy mennyiségileg, mint minőségileg gyengítik a termést. A permetezés sem hanyagoljuk el, mert a hatását szárazságban is elveszíti 21 nap alatt. A fürtperonoszpóra ellen használjunk egy kat. holdra 30 kg.-kénport, 2 kg. keverve. Célszerű volna a szőlő harmadik kapálását is elvégezni. A szőlőoltvány iskolákban időnként kibontjuk a bakhákat, a felesleges hajtásokat és gyökereket eltávolítjuk, a földet természetesen visszahuzzuk. Ebben a hónapban kerüljük a berral való foglalkozást. Nagy melegben a pincét csak éjszaka szellőztessük, nappal zárjuk be jól az ajtót és az ablakot, hogy a meleget kizárjuk.

V. Vadászat.

Óvjuk a hasznos madarak fészkeit és pusztítsuk a ragadozó madarakat. A ferkes, róka, vaddisznó és a madarak kivételével az összes vadak lövése tilos. Július 15-én kezdődik a a mocsári szalonka és mindenféle viziszarlyas vadászata. Darumadarat és öz-bakkot csak miniszteri engedéllyel lehet lőni.

Halászat.

A tilalom július 15-én felszabadul.

Gazdasági udvar.

A gabonást takarítsuk ki s védekezzünk a patkányok és egerek ellen, zélóval, ratinnal vagy tengerihegymával. Az asztag helyét daraszoljuk meg. A sertés- és tyúkólat tartasuk tisztán s meszeljük be őket, kívülről és belülről, nemcsak permetezve vagy keresztelt festve rá. A trágyatelepet rendszeresen öntözzük és tapossuk, ha pedig szarvasba hordtuk, megtrágyázandó föld szélére, azt okvetlenül földeljük le.

Gazdakörök.

Megbeszéljük az aratás idejét, felkészülnek a cséplésre, gondoskodnak a cséplőgépekről. Közösén megbeszéljük a hónapban esedékes mezőgazdasági munkálatokat, és érdeklődnek a műtrágyák közös beszerzése tárgyában az Egenél.

Drexler Béla.

A Romániában élő magyarságnak súlyos gyásza van. Június 16-án reggel 4 órakor Nagyteremi-i birtokán meghalt dr. Drexler Béla, kisebbségi közéletünk egyik legjelesebb vezérégyénisége.

A székely kirendeltséghez mint miniszteri titkárt küldték ki, hogy későbbben lelkes odaadó és fáradhatatlan munkásságáért helyettes kormánybiztosnak nevezzék ki. Valósággal apostoli munkát végzett a székelyföldi gazdatársadalom érdekében és ily irányu tevékenységének a közjogi változások vetettek véget. Visszatért Magyarországra, de alkotó készsége újabb munkára ösztökélte s rövidesen újból megjelent Erdélyben, ahol különböző intézményeinknél rendkívül fontos vezető szerepeket töltött be. Mint a Hangya Szövetkezetek elnöke iránymutató fáklya volt, akinek meglátásait az idők igazolják. Az E. G. E. igazgató választmányában rendkívül értékes közreműködésével és több éven át szerzett tapasztalataival járult hozzá a magyar gazdatársadalom életnivójának emeléséhez. Elnöke volt az Ellenék R.-T.-nak és az Erdélyi Bank-nak, de a hitelszövetkezeti életben is megtalálta a maga örhélyét.

Szívkoszoru érelmeszesedés vitte sirba. Orvosai ugyan már régen pihenést tanácsoltak neki, de fiatalos erővel dolgozott. Utolsó óhaja az volt, hogy gyászmenet és virág nélkül temessék el. Június 19-én, hajnali 4 órakor helyezték örök nyugalomra, bár a végtisztességén saját kérésére még a barátai sem jelentek meg, de azért az egész erdélyi magyarság őszinte részvéte kísérte utolsó útjára.

Fajtiszta,
fajazonos, szavatolt csiraképeségű

eredeti erfurti, hollandiai és dániai

Főzélék
Zöldség
Virág
Fű és
nemesített
takarmány
és répa

MAGVAK

„TRIFOLINO”

magtermelés és magkereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 38. szám.

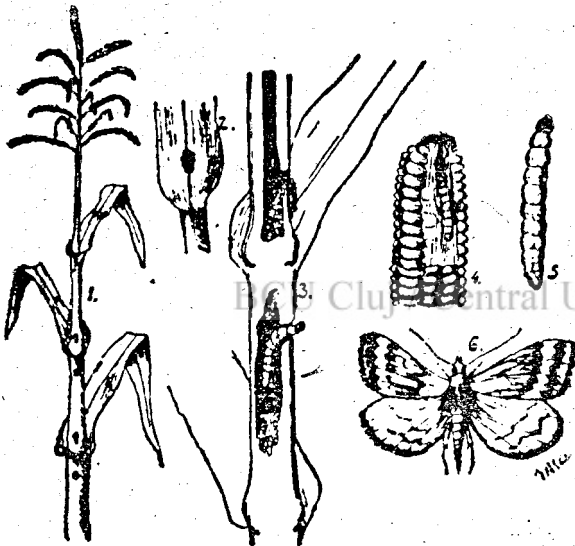
Legkisebb rendelést is azonnal postázunk.
Arjegyzék ingyen. 10

A kukorica fontosabb betegségei és ellenségei!

A kukoricának nincs sok számbavehető növényi ellensége. A különböző gyomok minden művelési növényben kárt tesznek, de ezek ellen fogással és kapálással céltudatosan tudunk védekezni. Legveszélyesebb növényi ellensége vagy betegségnek is mondhatnók — a kukoricaüszög (*Ustilago maydis* Tul.).

Az üszög a kukorica szárán, csövein — néha a cimeren is — a dió nagyságától gyer-

A kukoricamoly és kártétele. 1. A cimerhányás után már láthatók a szár belsejét pusztító molyhernyók ki- és bemeneteli nyílásai. 2. Május végén láthatók a molypille által a levél alsó falára rakott petecsomók. 3. Cimerhányás idején a hosszában kettévágott szárban látható a molyhernyó által tönkterágott szár. 4. A kukoricacső belsejébe is elkerült hernyó. 5. Őszre a hernyó már teljesen kifejlődött (2.5—3 cm. hosszú). 6. A kukoricamoly pilléje (nagyitva).

(Dr. Surányi János és dr. Willax Ödön »A kukoricafajták és természetük« c. könyvből szerzők engedélyével átvéve lapunk számára.)

mekfejnagyságig terjedő daganatot okoz. A cső helyén vagy a csövön fejlődő daganatok a csövet tönkreteszik. De a szár többi részén fejlődő üszöggombák is elszívják a kukoricától a táplálóanyagokat s ezzel a termést csökkentik. Káros továbbá a kukoricaüszög azért is, mert az üszkös szem vagy szár felvetése ártalmas (vemhes állatoknál elvetélést okozhat).

A kukoricaüszög ellen egységes védekezés nem alakult ki. Egyes szakkönyvek a

magvak pácolását rézgáliccal, 1%-os kénsavval stb. ajánlják. Kétségtelen, hogy a mag is fertőzött lehet üszöggombákkal s a csávázás azokat elpusztítja, de a fertőzés mégsem annyira a mag, mint inkább a talaj (trágya) és a levegő útján történik. Így a leghatásosabb védekezés ellene csak az lehet, ha az üszögdaganatokat felfakadásuk előtt a növényi részekkel együtt gondosan levágjuk és elégetjük.

Ajánlatos ezt megtenni azért is, mert ha felfakadnak a daganatok, a sokmillió spóra nemcsak a talajt fertőzi meg, de az üszögre kedvező időjárásnál a kukoricán még ugyanabban az évben új daganatokat fejleszthetnek s így erősen csökkentik a termést.

A kisebb állati kártevők közül a kukoricamoly (*Pyrausta nubilalis* Schiff.) a legveszélyesebb. Ez valóságos csapás a kukoricára s ha nem védekezünk ellene, annyira elterjedhet, hogy a termés jó részét teljesen tönkretelheti. A moly pilléje petéit kb. május második felében, júniusban rakja le csomókban, többnyire a levél fonákjára (alsó felére), rendszerint akkor, mikor a kukorica kb. 80—100 cm. magas. Egy-egy csomóban rendszeren 15—20 tojást találunk, de akadhat 120—130 is. A tojások színe szennyes-fehér, később a kikelés táján a csomók sárgák lesznek. A kikelt s ilyenkor még a fél mm. nagyságot is alig elérő hernyók még a kukorica cimerhányása előtt befurják magukat a szár belsejébe és először jobbra a még hasban levő cimer belsejét pusztítják el, majd utóbb a szárban haladnak lefelé, folytonosan pusztítva a szár belsejét.

A másik nagy állati ellensége a kukoricának a drótféreg. Egyes években hihetetlen pusztítást végez. Kártétele főként a csirának, illetve a fiatal növényke földalatti szárrészének elragásában áll. Egyes években különösen televény talajokban okoz nagy károkat. Védekezés ellene a jó vetésforgó, a kapások tisztántartása, tarlóbuktatás, gyomirtás a meszgyékről és az ároktoparkról is. A fertőzött táblákat sertésekkel túrassák át. Közvetlen szántás után gyerekekkel is szedethető a drótféreg. Burgonyaszemek lerakása nem mindig eredményes, bár tözegetalajon a rózsaburgonyaszemeket szívesen keresi a drótféreg. Jó védekezés ellene a sűrű vetés és a későbbi egyezés is.

Ha ez nem vezet eredményre, legbiztosabb a vetés kiszántása jól csirázó, korai, keményszömű kukoricának újravetése. A másodvetésben, mint tapasztaljuk, a kártétel már sokkal kisebb, alig számbavehető. A ke-

ményszömű kukoricában továbbá mindig kisebb kárt okoz. Kisebb a kártétel továbbá akkor is, ha kifogástalan csirázású és nagy csirázási energiájú a mag. A vakond, baromfi, pulyka nagy fogyasztója a drótféregnek.

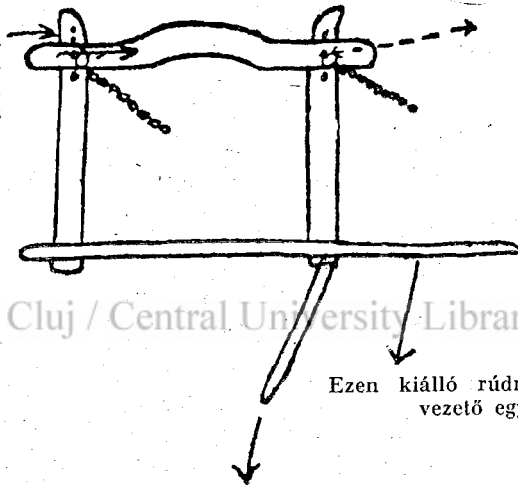
Kukoricakapálás szarvasmarhával.

Írta: Szepessy József.

A haladó mezőgazdaságokban a kézikapákat a lókapák váltották fel. Kérdés azonban, mi történik azokban a gazdaságokban, ahol lovat nem találhatunk és a munkálatokat szarvasmarhákkal végzik el. Éppen ezért kísérleteket végeztem és rájöttem arra, hogy a kapológépek vontatását jármos állattal, illetve ökörrel is el lehet végezni. A kapológépek

ökör is elvégzi, amely a kapálandó soron halad. A taposást viszont az utána akasztott gép fölporhanyítja. A páros állatot gyakran cserélve, a különben lassan haladó állattal nagyobb teljesítményt is lehet elérni és a lassu egyenletes vontatásánál fogva a gépet kifogástalanul lehet vezetni, így természetesen elkerülhető a növény megsértése, vagy kivá-

Ennek a faszegnek a kiszedése által a bélfá alulról kihúzható, s így az állat nyakára feltehető és levehető.

ide erősítendő egy-egy karika, melyhez akasztódik a lánc egy ugynevezett »s« segítségével, a két húzó lánc az ugynevezett hámfához cróstitetnek, melyhez akasztódik a kérdéses kapa.

Ezen kiálló rúdnak segítségével tartja a vezető egyenesen a jármot.

Miután a tengeri megnőtt, ezt a rúdat elől felszerelik s így tartja.

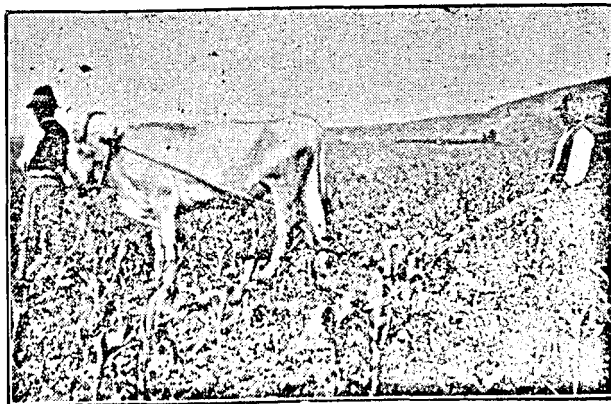
használhatósága tehát nem függ a lótól, így minden egyes gazdaságban, beleértve az egész kisgazdaságokat is, ahol két tehén tölti be az igavonó szerepét, el kell terjednie a szarvasmarhákkal való kapálásnak.

Az ugynevezett egyes jármot bárki elkészítheti s a hozzá szükséges láncot megvásárolva, a következő minta szerint összeállítva.

Ennek a kapálási rendszernek a következő előnyeivel találkozunk. Az eddig használatban lévő páros vontatással csak addig dolgozhatunk, míg a tengeri bizonyos magasságot ér el, amikor a legfontosabb szerepet töltik be ezek a nélkülözhetetlen gépek, akkor kénytelenek vagyunk az eresz alatt nyugalomba helyezni. A jármaskapák jelentősége tehát éppen abban rejlik, hogy a legnehezebb időben is használható. Egyenletesen megkapálják és átdolgozzák a földet, így a nedvességnek az elpárolgását a lehető legkisebb mennyiségben csökkenti, továbbá a gyomok elszaporodását megakadályozzák.

A mellékelt helyszíni felvételen is látható, hogy a kapáló gépnek vontatását egy darab

gása. Ezzel a rendszerrel addig lehet kapálni, amíg a tengericsövek teljesen elhajlanak a szártól.

Napi teljesítménye 100 cm-es négyzetben ültetett tengerinél $4\frac{1}{2}$ kat. hold, 60 cm-es sor-távolságban vetett tengerinél 4 hold, minden különös megerőltetés, vagy pihenő idő megrövidítése nélkül.

Aratás utáni teendők a szántóföldön.

Irla: **Bikfalvy Ferenc.**

Az évek óta állandósult száraz tavasz és nyár (a mi vidékünkön április hó 18-ika óta számottevő eső nem volt) talán ez évben mutatta meg legjobban megsemmisítő kártékonyosságát. Síralmas képet nyújtanak a tava-sziak és a gazdák reménytelenül néznek a tél elébe.

A gazdának nem csüggedni, hanem cselekednie kell, megindítani nagy küzdelmét, felvenni a harcot a szárazság ellen.

Harci riadója az legyen, hogy szántóföldjén mindig a kaszát az eke kövesse. Ezt úgy a takarmánynak nevelt növények, mint a kalászosok általában minden learatott növény után cselekedje.

Tarlóhántás a nedvesség konzerválás és a szárazság elleni küzdelem első ütközete és fontossága semmivel sem kisebb az annyi-szor hangoztatott őszi mélyszántásénál, mert aratás után a földet morzsalékos talajréteggel borítva, a kiszáradástól csak így tudjuk megóvni. Azonkívül nem hagyható szó nélkül az a fontos körülmény sem, hogy így használja ki a gazda azon előnyeit, amely gyom- és rovarirtásában, valamint a tarló-maradványok elkorhasztásában rejlik, s a tarlóhántást a legfontosabb talajművelési munka egyikévé teszi.

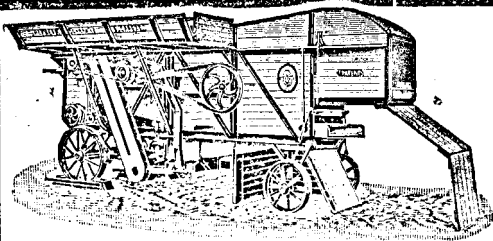
A tarlóhántást, mint említettem, a termés lekerülése után azonnal végezni kell, mert különösen kötött talajon később már a föld nem veszi be az ekét kiszáradás folytán. Ezért ne várjuk be soha a kereszttek behordását, hanem szó szerint alkalmazzuk a bevezető sorokat: a kaszát az eke kövesse. A munkát, akinek rendelkezésére áll és a talaj tartalmaz még annyi nedvességet, hogy munkája kifogástalan legyen, igen célszerű tárcsás boronával végezni, mert ezzel elérhetjük az egész sekély munkát, ami különösen gyomirtási szempontból fontos. Szárazabb viszo-

nyoknál már csak az ekével tudunk boldogulni, ez többvasúval a leggazdaságosabb, de ennek hiányában egy vasúval is el kell végezni és nem szerszámhiány indokolásával el-siklani e fontos kérdés és munka felett. A szántás mélysége 3—6 cm. A sekélyebb művelés különösen akkor fontos, mint már említettem is, ha a gyomirtás a fontos, mert így hamarabb kikelve, egy sekély szántással elpusztítjuk azokat.

A leszántott tarlót azonnal boronálni kell, mert így hamarabb kikelnek az elpergetett gyom- és termésmagvak, azonkívül a nyers barázdában hagyott tarló kiszárad s így nem érünk munkánkkal semmit, a csata első ütközetét elvesztettük és a szárazság jobban apasztja földünk nedvességkészletét. Adott viszonyok között 6—10 cm. sekély szántás lesz a megfelelőbb, a tarlóhántásnál ez különösen gyomirtó növényeknél célszerű, melyek jól beéredett állapotban hagyják vissza a talajt s így a kiszáradást jobban meggátolják.

Nem kisebb fontosságú munka, mely aratás után a gazdára nehezedik, a trágyázás alá kerülő földekre való kiszállítás az istálló trágyának a trágyatelepről és ott trágyakazlakba (szarvasokba) jól földelve leraktározni és őszi folyamán kellő időben széthordva, azonnal alászántva, ezzel is egy győzelmet arat a szárazság felett, nem hagyván a trágyázást tavaszra!

Ugy a répát, valamint a kukoricát ne kapáljuk mélyen, mert minél mélyebben kapáljuk fel a talaj felszínét, annál nagyobb mélységig szárítjuk ki talajunkat. Igyekezünk viszont minden eső után kapálni, mert ez a csapadék elraktározásának legjobb és legolcsóbb módja.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Schuttleworth RT.

Budapest

88

„HSCS“ nyersolajtraktorok,
„SUPERIOR“ acélvázás cséplőgépek,
vetőgépek, valamint az összes egyéb mezőgazdasági gépek legökéletesebb kivitelben.

Felvilágosítást nyújt:

Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.

Secția: Mașini Agricole Cluj, Calea Regele Ferdinand 62. — (Telefon No.: 2—92.)

Felhívás a szárazság sújtotta vidékeken élő gazdatestvéreinkhez!

Hogyan biztosíthatunk elegendő takarmányt állatállományunk csökkentésének megakadályozására.

A június első heteinek az átlagot meghaladó abnormis hőmérséklete, mely itt-ott a hőmérő higanyoszlopát 35° Celsius fölé emelte, országrészünk egyes vidékein: Háromszék, Szilág, Bihar, Arad megyék és a Mezőség nagyrészen mesemmisítő pusztítást végzett, leperzselvén a legelőket és réteket. A tavaszi szalmák, zabos bükkönyök nem jöhetnek számításba. *A gazdának módot kell keresnie a takarmányvesztések legalább is részbeni pótlására.*

Az E. G. E. vezetősége felismerte a veszély nagyságát, aggóató szívvel fordul a szárazság sújtotta gazdatársadalomhoz, hogy önbizalmát ne veszítse el, ne gondoljon egy perig sem pótolhatatlan állatállománya könnyelmű elherdálására. A gazdák ragadjanak meg minden lehetőséget, hogy takarmányozásra alkalmas termékeik különösen gondos eltevésével és a még a nyár folyamán vethető takarmányneműek termelésével tegyék lehetővé az elmaradt normális termés pótlását. Nagy fontossággal bír a tavasszal korán etethető zöld takarmányfélék vetéseinek felkarolása, mert *a nagyfoku takarmányhiány a kora tavasszal érezteti majd rettenetes napjait.*

A meglevő szénakészlet gondos megőrzése és etetésének a legtakarékosabban való beosztása oly fontos, mint a más években mostohán kezelt polyváinak, tavaszi szalmáinak és a legmostohábban kezeltnek: a tengeri szárnak gondos eltevése. A tengeri szár eltevéseinek gazdaságos módjaival lapunk múlt évi augusztus havi száma foglalkozott. Itt még meg kell emlékezni, hogy a szárazság folytán fejlődésben visszamaradt nád lekasználása nem késő és szénája igen értékes, mert a kalapácsos őrlők (Zenith, Medicago, Econom stb.) segítségével felőrölve zab tápértékének felét adó takarmányt nyújt.

Még vethető rövid ideig a tarlókba: mohar, köles, fehér mustár, borsós esalamádé, esibe-hur, melyek segítségével átvergődhetünk az ősz nehéz napjain. Lehetőleg esalamádénak jól

fattyosodó féleségeket: Florentin, páduai, lapusnyaki tengerit vessünk.

A kora tavasszal zöld takarmánynak felhasználandó növények vetése még fontosabb az előbb említett takarmánynövényeknél.

Nincs olyan kisgazda, aki állatot tart, hogy ne szakíthasson ki földjéből egy olyan darabot, melyben elvetvén aug. hó második felében a korai zöld takarmányt adó növényeket, hogy biztosíthassa állatainak április hó 5-től a lucerna lekasálásáig az elegendő nagy tápértékű takarmányt, zöld takarmány alakjában.

E növények legfontosabbja a takarmányrozskeverék, azaz rozs szösös vagy panusa bükkönnyel, esetleg őszi borsóval. A felszabalt terület még e növények lebecsülte után sikerrel vethető be korán érő tengeri féleségekkel (alsuthi, pignoletto, csinkvanto, bánkúti korai sima), úgy, hogy a terület nem marad irtesen, sőt kettős termést biztosít.

A rozsos keverék vágását ne kezdjük el későn, mert ha későn kezdjük, a kaszálást hamar elvégezzük és csekély értékűvé válva, állataink nem szívesen fogyasztják.

Kérjük gazdatársainkat, akik a felsoroltak magvait nem tudják beszerezni, forduljanak az E. G. E.-hez, Cluj, ahol a beszerzés helyeiről felvilágosítást készséggel adunk.

Ne feledjük el, hogy a fent említett növények termeléseinek első feltétele a gondos talajelőkészítés, azaz porhanyó vetőágy biztosítása, mert ennek hiányában sikerre nem számíthatunk és a drága vetőmag elvész és a gazda e káron felül nem segíti át magát a takarmányhiány nehézségein.

**MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND**

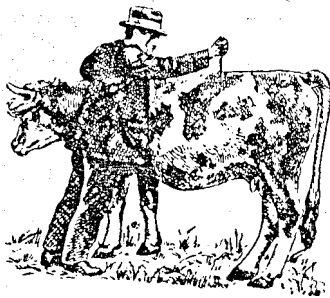
FIÓKÜZLET:

Dej, Jibou, Beclean, Zălau, Cehul-Silvaniei

A szarvasmarhák gyomor- és bélbetegségeiről.

Írta: Szeghő Dénes.

A hevenyész (acut), felfuvódás (dobkór) legtöbbször ősszel és tavasszal észlelhető, amikor marháink a bendőbe nagymennyiségű, gyorsan erjedő takarmányt vesznek fel, mint a milyen a vörös here, lucerna, baltacim, bükköny, répa-level stb. Nagyon veszedelmes a harmatos lóhere legeltetése felszikkadás előtt, vagy esős időben, avagy ha legeltetés után tulkorán itatunk. Tarló legeltetésénél a boglárka és kikirics félek is felfuvódást okozhatnak, de előidézheti a bázrsingban (nyelőső) fenakadt zöld tengeri csutka, gyümölcs, répa vagy burgonya is azért, hogy elzárja a bázrsingot és meggátolja a felbőfögést, a gázok eltávolodását.

Trók ározás.

A hevenyész felfuvódás kórképét minden gazda ösméri és ezért azt nem ismertetjük, inkább közöljük a bántalom orvoslásának módjait.

Enyhe felfuvódás esetén célravezető lehet a has baloldalának erélyes csutakolása, dörzsölése, hideg vízzel való öntözése, miközben az állatot elejével magasabb fekvésű helyre (sánc martjára) állítjuk és a nyelvnek gyakori előrehuzásáival és hirtelen visszabocsátásával köhögést, felbőfögést váltunk ki. Ugyanezen időben belsőleg, frissen készített mézvizet (nem méz-tejet, hanem azt az áttetsző folyadékot, mely a frissen oltott méz leülepedése után az üledékről könnyen lemeríthető), vízzel hígított szalmiákszeszt (ammonium) vagy 50 gram formalint 4—5 liter vízben elkeverve adhatunk, mert ezek mind kiválóan jó gázkötő anyagok és a bendőben a további erjedést meggátolják. Táblaolaj (étolaj), lenolajból is néhány liter szájon át való beöntése kedvező hatást idéz elő. Kreolin-oldatot, vagy más olyan szert, melynek szagát a hus vagy a tej felveszi, mellőzni kell.

Súlyosabb esetekben bázrsingosó bevezetésével érünk el eredményt, de csak akkor, ha a gázok a bendőtartalom fölött gyűnek össze és a bendő nem tulságosan fell, mert utóbbi esetben a bázrsingosó bevezetése nem jár a kívánt eredménnyel és csak arra jó, hogy rajta keresztül gázkötő szereket öntsünk a bendőbe.

A műszerrel nagyon óvatosan kell bánni, nehogy a légesőbe kerüljön (ezt köhögéssel jelzi

az állat), amikor is azonnal vissza kell húzni a már félig letarolt bázrsingcsövet. A műszert, ha rendes útjára került is, csak óvatosan toljuk le nehogy a bázrsingot átfurja, ami legkönnyebben akkor keletkezik, ha azt idegen test zárja el, vagy bevezetés közben az állat hirtelen előretör.

További módja a gázok eltávolításának a bendőszurás, de azt hagyjuk a legvégső esetre, amikor már az állat élete komoly veszedelemben forog. A szurócsap (trokár) 15—18 cm. hosszú, 5—6 milliméter átmérőjű, gömbölyű, melynek tokja lapos tányérral van ellátva. Lapos lőr, főképp olyant, amelynek hüvelyén ablakok vannak, ne használjunk, mert könnyen elzáródik és az ablakon keresztül takarmányrészek kerülhetnek a hasüregbe és a hashártyát súlyosan megfertőzik, hashártyagyulladás keletkezhetik, melynek során szerencsés esetben is a bendő a hasfallal összenő és állandó emésztési zavaroknak válhatik okozójává.

A szurócsap bevezetésének helye a bal horpaszon annak a háromszögnek a közepén van, melyet az ágyékcsigolyák harántnyulványairól az utolsó borda, illetve a külső csipőszöglet mellett vannak és amely egyszerűs mind a tágult bendőnek a horpasz fölé eső legkiemelkedőbb pontja. A szurócsapot lehetőleg álló betegen végesszük. A hüvelyében levő műszert bal kézzel a bőrre helyezzük, hegyét a jobb oldali könyök felé irányítjuk és a jól rögzített műszerre jobb kezünkkel erős ütést mérünk. Ha a bőr igen vastag, előbb késsel átvágjuk. A beszuras után a a tört a hüvelyből kihuzzuk és a bendőben fel-

A bázrsingosó helyesen beillesztve.

gyülemlett gázokat csak apránként bocsátjuk ki, miközben a szurócsap hüvelyét erősen a bőrhöz nyomva tartjuk, nehogy a gázok eltávolodását követő bendőmozgás közben a hüvely a bendőből kiesusszon és fertőzést hozzon létre. A műszer tokját 2—3 órán át ajánlatos a bendőben hagyni és időközben a nyílást parafadugóval elzárva, arról is meg kell győződni, hogy a gázfejlődés megszűnt-e. Egy, a hüvelyen keresztül vezetett gumicsövön át — óvatosan — gázkötő gyógyszert is önthetünk a bendőbe.

Mielőtt a hüvelyt kihuzzuk, a tört vissza kel helyezni és körülötte a bőr egyik kezünkkel szorosan lenyomjuk, nehogy a bőr a seb körül felemeltessék és takarmányrészek vagy bendő-tartalom fertőzzék a hasfalat vagy a bőrsebet.

Szurócsap hiányában szükség esetén a csapolást a megfelelő helyen késsel is végezhetjük, ha azt a bendőbe szurjuk és a sebben a kést óvatosan megforgatjuk s'abba valamely vékony csövet, pl. náddarabot helyezünk, melyen át a gázok kiürülhetnek; gondoskodni kell azonban arról, hogy a behelyezett cső a bendőbe ne csúszhasson.

A hevenyész felfuvódás legjobb orvosszere a betegség megelőzése; erre vonatkozó tanácsaink a következők: legetetés előtt adjunk szarvasmarháknak kevés száraz szénát, kora tavasszal, vagy őszel reggelenként csak rövid ideig legeltesünk és inkább csak akkor, miután a harmat fészikkadt és főképpen, legelő marhákat ne bizzunk gyermekekre.

Az idősült (chronicus), vagy ismétlődő felfuvódás oka leginkább valamely belső szervnek: a májnak, vagy tüdőknek, a mellüregben levő nyirokmirigyeknek (nyirokcsomóknak), gümőkóros (tuberkulózis), rivókatömlős (echinokokkus, vízhólyag) elváltozása, esetleg a bendőnek a hasfallal való összenövése. Ennél a betegség-nél a felfuvódás, evés vagy legelés közben, de lefekvés után is jelentkezhetik és olyan súlyos is lehet, hogy bendőszurást kell végezni, de leggyakrabban minden beavatkozás nélkül gyorsan vissza is fejlődhetik, majd ismét mutatkoznak. Ha gümőkorra gyanakszunk, állatorvos által tuberkulin-próbát végeztetünk, hogy a betegség fenforgását ki lehessen deríteni.

A gyógykezelésnél állatorvos előírásához alkalmazkodjunk, azonban legtanácsosabb a kényszervágatás gondolatával megbarátkozni.

Végezetül még néhány fontos körülményre hívjuk fel olvasóink figyelmét.

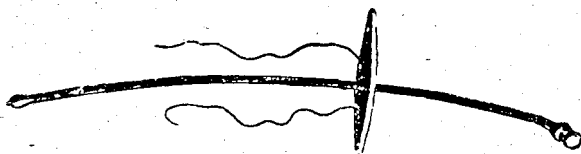
Szarvasmarháknál hirtelen jelentkező magas láz esetén lépfenes (antrax) fertőzés jelenlétére is kell gondolni és ezért ajánatos egyéb kezelés mellett lépfene-ellenes vérsavónak a befeeskendezését is kérni.

Kényszerből levágott állat húsát sohase hozzuk forgalomba, mielőtt az összes belső szerveket és a húst állatorvos meg nem vizsgálta. Az okleveles husvizsgáló megállapítása elégtelen és a fennálló törvények is állatorvosi vizsgálathoz kötik a kényszervágott állat értékesítését.

Ugyancsak állatorvossal kell megvizsgáltatni azokat az állatokat, amelyek közvetlenül, vagy rövid idővel a vétel után megbetegedtek vagy ellhullottak, mert bíróság előtt a vevő csak állatorvosi bizonyítvány alapján tudja megdöntetlenül bizonyítani igazát.

*

A bárzsingeső nélkülözhetetlen mentőeszköz az állattenyésztésben. Sajnos, eddigelé nem terjedhetett el kellőképpen, mert magas beszerzési áránál fogva, még a gazdakörök is huzódottak a megvételétől. Külföldi gyártmány lévén, 2000 lejnél magasabb az ára. Ezért a gazda felfuvódás esetén, vagy késsel, vagy szurcsappal (trokárral) volt kénytelen az állatot megszurni, minek következtében, igen gyakran fertőzés következett be, s az állatot le

Bárzsingeső.

kellett vágni. Az Erdélyi Gazdasági Egylet éppen ezért kísérleteket végzett az általa tervezett és belföldön gyártott bárzsingesővel, melyek teljesen kielégítő eredményre vezettek. Ezeknek az anyaga 3 mm. vastagságú acélrugó, nikkelezett bronzfejekkel, szattyánbőr behúzóval, szájfeszítő fával és acél-pálcával ellátva. A kisebbik típus, amely növendékállatoknál használható, 170 cm. hosszú és 8 mm. belvilágú, 500 lejes árban, a nagyobbik típus, mely felnőtt és igásállatok felfuvódásánál is használható, 190 cm. hosszú, 17 mm. belvilágú, 950 lejes árban szerezhető be egyesületünk-nél, (Cluj, Str. Andrei Muresan 10.). Hogy a bárzsingeső tartósságát évekig biztosítsuk, használat után kimossuk, a bőrbehúzó pediget vékonyan faggyuval, a belsejét ásványi eredetű olajjal bekenjük.

A zsuki versenyek.

A szokásos lóversenyek június hó 13-án és 20-án folytak le Alsózsukon. A 13-i verseny látogatottsága nagyon gyér volt a kolozsvári királynapi miatt. Az első napon folyt le a Nonius kancák versenye, a ménék 21 km.-es versenye, az ugrató versenyek, a 11-es huszárok versenye és az angol telivérek versenye. A második napon június 20-án 8 verseny szám volt, köztük az angol telivérek versenye és a legérdekesebbek egyike volt a kiscsuda fogat verseny. Erre a versenyszámra az E. G. E. is ajándékozott egy jutalomdíjat, egy Sack ekét első díj gyanánt, amelyet Kallós Ferenc választott kiscsuda nyert meg, aki ezenkívül még 800 lei jutalomdíjat is kapott a kolozsmegyei mezőgazdasági kamarától. Az E. G. E.-t a lóversenyeken Gál Péter kályáni birtokos, Török Bálint igazgató és gr. Bethlen Gábor e. gyakornok képviselték.

A silózás igazi jelentősége mezőgazdaságunkban.

(Kovács László tanulmányának nyomán.)

Kevés olyan üzemforma van, mely annyit lendíthetne mezőgazdaságunk szekerén, mint az okszerű silógazdálkodás. Ezzel szemben alig van még egy olyan kérdése mezőgazdaságunknak, melyet annyira félreismertének és ezért ellenszenvvel néznének, mint a silózást.

Néhány évtizeddel ezelőtt még a silózás gyermekkorában az akkor szerzett kedvezőtlen tapasztalatok alapján gazdáink körében az a vélemény alakult ki, hogy a silózás a mi viszonyainknak nem felel meg. Közleményünk célja tehát éppen az, hogy a silózás kérdését helyes megvilágításba helyezzük és rámutassunk arra, miképen lehet a korszerű silózás kis befektetések árán nagy és biztos jövedelmek forrása.

Az olyan években amikor a zöldtakarmányt nem lehetett megszáritani, az időjárás viszonyosságai arra kényszerítették az embert, hogy a szénává nem szárítható zöldtakarmányt beletömje, beletapossa valami földverembe s azután vastag földtakarót húzjon rá. A takarmány eltartásának ez a módja volt a mostani tökéletes hidegerjesztésnek, a mai modern silózásnak őse, mely kezdetleges formájában évszázadokon keresztül is megmaradt.

A legtöbb gazda még akkor is falazatlan földvermet használt és a takarmány bevermelésénél még a legelemibb szabályokat, mint alapos betaposást és a leföldelést sem tartotta szem előtt. Későbbben aztán rájöttek arra, hogy a fonnyasztott takarmányból lazán összehordott, tehát erős felmelegedésre képes nagyobb kazlaknak és azt kb. 50 C°-ig való felmelegedés után jól lepréselik, akkor az ilyen takarmánykazlakban igen kedvező konzerválódási folyamat zajlik le. Nagy hibája volt azonban, hogy az ilyen levegőre kitett takarmánytömegben nem mindig sikerült a hőmérsékletet megfelelően szabályozni, a kazal szélein pedig rendszeresen vastag rétegben megromlott és megpenészesedett a takarmány. Ezekben a bajokon eleinte a legkülönbözőbb préselő szerkezetek alkalmazásával igyekeztek segíteni, míg végül is rátértek a zárt tartályokban ugynevezett silókban történő melegerjesztésre.

Akik erjesztettek már silóban, azok tudják, hogy a tökéletesen hőszigetelő és kitűnő fémszerkezettel ellátott drága siló is és minden igyekezetük ellenére is gyakran érhette őket balsiker az erjesztésnél. Ennek oka pedig az volt, hogy a melegerjesztéshez szükséges gyors felmelegedést a gyakorlatban nem mindig lehetett elérni.

A melegerjesztésnél nagyon vigyázni kellett arra, hogy a növények tulságos sok nedvességet ne tartalmazzanak, ez okból sok gondot okozott a vizes vagy dérrrel belepített takarmányok silózása. De a száraz elvénült növények melegerjesztése sem volt könnyű dolog, pedig sejtjeik legyengült életműködése folytán még annyira sem melegedtek be mint a lében gazdag takarmányok. A kísérletek során az is megállapítást nyert, hogy a melegerjesztés drága és nehézkes voltán kívül igen sok szénhidrát fogy el és a hosszantartó magas hőfok erősen csökkentí a fehérjék emészthetőségét. A silóban történő melegerjesztésnél átlag 40% keményítő veszteséggel lehet számolni és emészthető nyers fehérjének gyakran 30—35%-a is emészthetatlenné vált.

Ez volt a helyzet kb. a háború végéig. Azóta viszont Völtz Vilmos dr. a königsbergi egyetem korán elhunyt tanára egy végtelenül egyszerű ökéletes és olcsó silózási eljárást dolgozott ki, mely lényegében nem más a régi rossznak tartott Vermelés tökéletesített alakjánál. Már Völtz módszere előtt is tudták, hogy lehet jó tejsavas erjesztést elérni alacsony hőmérséklettel is. Ha tehát az erjesztendő takarmánytömegeből a levegőt mindjárt annyira kiszorítjuk, hogy annak hőmérséklete a növényisejtek gyors megfűladása miatt nem bír 30 C° felé emelkedni, akkor ezzel a vajsavas erjedést lehetatlenné tettük. De a lehető legtökéletesebben kiküszöböltük az ecetsav baktériumokat is, mert ezekre viszont a levegő hiánya káros, szemben a levegőt nem kívánó tejsav és vajsav baktériumokkal. Így azután a két legnagyobb ellenségtől megszabadult tejsaverjedés könnyen uralomra juthat, elnyomva a többi káros bomlási folyamatot is, még pedig annál tökéletesebben, minél több cukrot tartalmaz a takarmány. Mert a tejsavbaktériumok egyedüli fontos tápláléka a sejtnedvben lévő cukor. (Pld. csalamádé, takarmánycukor cirok.)

Az erjesztendő takarmányt fonnyasztás nélkül apróra felszeccskázva állandó taposással már kezdettől fogva jó tömötten gyurjuk bele valamilyen megfelelő alakú vizhatlan tartályba. A tartály, illetve siló töltése megszakítás nélkül folyik, itt nem kell felmelegedésre várni, nem kell hőmérőzni. A szeccskavágó állandóan dönti a takarmányt a silóba, melyet ott néhány ember egyenletesen eltérget és folytonosan tapos. Ilyen alapos tiprással a lehetőség szerint egy hazamban addig török a takarmányt a silóba,

mig az el nem fogy, illetve a siló meg nem telik s azután a takarmány tetejét 30 cm. vastag nedves anyaggal vagy földréteggel légmentesen letapasztják. Pillangósvirágu növények hideg erjesztésénél betaposás közben az egyes rétegeket a takarmány sulyára 0.5% takarmánycukor vagy 1%-os melász vizes oldatával is belocsolják, hogy még ezeknél a fehérjében gazdag és cukorban aránylag szegény takarmányoknál is mindég biztos sikerrel jussunk el a tejsavas erjedésig.

A Völtz-féle hidegerjesztésnek ezek szerint csak két fontos szabálya van: 1. hogy az erjesztendő takarmánytömegeből már a kezdetben a lehető legtökéletesebben kiszorítjuk a levegőt és ezt a levegőnélküli állapotot meg is tartjuk jól záró siló segítségével. 2. hogy a takarmány elegendő mennyiségű cukrot tartalmazzon. Ezek pedig olyan feltételek, amiket a gyakorlatban mindég könnyen meg lehet valósítani.

A legfontosabb az egész rendszerben mégis csak az, hogy az emészthető nyers fehérjében mutatkozó veszteségek a nullára csökkenthetők, ha az elkerülhetetlen erjedési és oxidációs folyamatokra pedig az eredeti keményítő értéknek átlag 10% használódik csak el.

Ez a kiváló teljesítmény könnyen érthető: A növényi sejtek gyors megfulladásával a lehető legegyszerűbben, ugyszólván teljesen kiköszöböljük az oxidációs veszteségeket s ezzel egyúttal olyan alacsony marad a konzerválendő növény hőmérséklete, amelyen még szó sem lehet a fehérjék emészthetőségének és a vitaminok hatásának csökkenéséről, úgy, hogy a végén jóformán csak a tejsavas erjedéshez szükséges szénhidrát mennyiség elvesztésével kell számolnunk. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között a hidegen erjesztett takarmány tápláló értékében és étrendi hatásában alig különbözik a friss zöldtakarmánytól.

A Völtz-féle hidegerjesztésben tehát a gazda végre megtalálja azt az egyszerű olcsó és biztos módszert, amellyel ugyszólván veszteség nélkül tudja eltartani akár évekig is takarmányát, s mindehez nem kell más, mint egy szecs-kavágógép, egy olcsó vízhatlan tartály, maga a módszer pedig e három tömör szóba fogható össze: Szezkázás, jó betaposás és leföldelés. Ez a módszer tökéletes konzerválási eredménye ugyanis már lehetővé teszi azt, hogy egyik legolcsóbb és legnagyobb tömeget adó igen értékes takarmányunk a kukorica esalamádé ne csak a nyári, hanem a téli takarmányozásban is főszerepet vihessen.

Háziállataink takarmányozása.

Irta: Dániel Elemér.

A haladni-akaró gondolkodó gazda nem mondhatja azt, hogy eddig is volt szép marhám s kövér disznóm, tudományos takarmányozás nélkül is, hanem próbálja meg és rá fog jönni, hogyha mérleget tesz az istálló-jába, sokkal jobberedményt ér el kevesebb költséggel.

Most kezdődő cikksorozatomban tehát tárgyalni fogom az okszerű gyakorlati takarmányozást, különös tekintettel kisgazdáink körülményeire. Kezdetben azonban a legszükségesebb elméleti ismeretek elsajátítása szükséges a későbbiek megértésére, illetve a helyes takarmányozás végzésére. Ez első tekintetre nehezebbnek tűnik fel, de nélkülözhetetlen a később tárgyalandók megértéséhez.

A takarmányok összetétele: Minden takarmány két főrészből áll ugymint viz és száraz anyagból. Még a legszárazabbnak látszó takarmány is tartalmaz bizonyos mennyiségű vizet. Erről könnyen meggyőződhet bárki, ha bármilyen takarmányból egy kg-ot, legyen az szálas, gumós vagy abraktakarmány, egy órára tepsibe téve, tegye forró kemencébe, s onnan kivéve mérje újból le, az már nem lesz egy kg. hanem kevesebb. S amennyivel kevesebb, annyi vizet tartalmaz az a takarmány. Mentől kevesebb viz van egy takarmányban, annál több annak a tápláló értéke. Fontos ez a takarmányok eltarthatósága szempontjából is. Mentől szárazabb, annál jobban eltartható. A vizen kívüli rész tehát a takarmányban a száraz anyag. Mentől több a száraz anyag tartalma egy takarmánynak, annál nagyobb annak tápláló értéke és eltarthatóságának a lehetősége. Mentől nagyobb víztartalmu takarmányt etetünk, annál kevesebb ivóvizre van szüksége az állatnak. Száraz szénára pl. több vizet iszik az állat, mint a zöld fűre, vagy a répára. Tehát az ivóvizet a takarmányban levő viz pótolja. De nem csak hogy pótolja, hanem előnyösebb is egyes állatokkal a vize nyösebb takarmányok etetése, mert könnyebben emészthetők, a bélsavat lágyítják, a tejképzésre előnyösen hatnak. Viszont hátrányuk, hogy nagyobb mennyiségben pelyhitik a szervezetet, hasmenést okozhatnak, s izzasztják az állatot. Ezért fiatal és apaállatokkal, meg futó lovakkal csak kisebb mennyiségben etethető. Fontos tudni a gazdának mindezeket, mert az állat takarmányfelvevő képessége nem a takarmány sulyától, vagy térfogatától függ, hanem a száraz anyag tartalmától. Egy szárvasmarha pl. naponta képes 80 kg. zöldtakarmányt is megenni, de széna és abrakból együttvéve sem tud 25—30 kg-nál többet. A száraz anyag mennyisége idézi elő a marhánál a jóllakás érzését.

Kisállat-tenyésztés.

Beköszöntő.

Több oldalról ismételten megnyilvánuló óhajnak tesz eleget a Gazda Szerkesztősége, amikor tartalmát egy új rovattal bővíti. Kisgazda olvasóink irányítást kérnek az E. G. E.-től és tanácsokat a Gazdától a kisállattenyésztés terén. A kisállattenyésztés igen jelentős jövedelmi forrása a gazdának. A baromfiak husa, tojása, tolla, a méhek méz- és viasztermelése, a nyulak husa és szőrméje stb., stb. mind nélkülözhetetlen közszükségleti cikkek, amelyek nagy tömegben kerülnek forgalomba és a nagy kínálat következtében ma már az áru minőségétől függ az értékesítés lehetősége.

A mi célunk tehát az, hogy a fajták helyes

megválasztásával az okszerű tenyésztési módok és eljárások segítségével, a helyes takarmányozással, gondozással fokozzuk termelésünket úgy mennyiségileg, mint minőségileg, tagjainkat tájékoztassuk az árak felől és termelvényeik számára a legjobb piacokat, emellett szükségleti cikkek közösen kedvezményes árak és feltételek mellett való beszerzését is előmozdítsuk.

E rovatban is szívesen látjuk Tisztelt Gazdatársainkat, mint munkatársakat és kérjük is, hogy értékes gyakorlati tapasztalataikat, kísérleteiket, tudományos felkészültségüket tegyék közkinccsé a Gazda hasábjain a köz javára.

A GAZDA Szerkesztősége.

Házinyúlajták.

A tenyésztés jövedelmezőségéhez elsősorban az szükséges, hogy a tenyésztendő fajtát helyesen válasszuk meg. Ne felejtjük el, hogy a hasznót alig adó nyulnak a tartása épen annyiba kerül, mint a legjobb fajtáé. Ezért csak olyan fajtákkal foglalkozzunk, melyeknek a gereznája értékes, mert az biztosítja a jövedelmet.

Kisgazdák részére leginkább a közepes nagyságu fajtákat lehet ajánlani. Ilyenek:

1. Bécsi kék. Galambkék vagy acélszürke. Sok húst és selymesen puha gereznát ad.
2. Bécsi fehér. Acélkék színű, a gereznája vakító fehérszínű.
3. Csincszilla. Igen keresett, különleges (alul kékeszürke, közepén fehér, felül fekete hosszú szálakból álló) gereznát ad. Nálunk még csak most kezd terjedni.

4. Castorex. Bársonypuha rövid szálakból álló, igen értékes gereznát ad. Szintén egészen új fajta.

A kistermetű nyulak közül a legkeresettebb prém adó fajták: a Havanna (sötétbarna) Alaszka (selymes, fekete), az ezüstnyul (régóta edzett fajta), több változata van; a szőrzet legfelső része mindegyiknél fehér, ezért ezüstös árnyalatu a prém), a Himalája (fehér alapszínű, az orron, lábakon és fülon fekete foltokkal).

Nagytermetű, inkább hustermelésre szolgáló fajták közül meg kell említeni a szürkeszínű *belya óriást*, mely a legnagyobb testű házi nyul, de a prémfajták mellett lassanként háttérbe szorul.

Tenyésztésre mindég kifogástalan testű, szépen fejlett, 7—10 hónapos példányokat használunk. A házinyulak egész éven át zsaporíthatók, azonban vedlésük ideje alatt ne párosítsuk őket. Évente négynél többször nem célszerű egy-egy nőtényt fiaztatni. Egy bak 8—10 anyát tud fedezni. Párosítás céljából mindég a nőtényt kell a bak ketrecébe tenni. Sohasem megfordítva!

Anyákon a házasság már 10—14 nap mulva észrevehető. Párosítástól számított 30 napra leellik, 6—12 darabot. Az anyákat az elválasztás előtt két héttel már újra fedeztethetjük. Kis nyulakat 6—7 hetes korban tanácsos fokozatosan elválasztani. Eután a fiatalokat már nemek szerint el kell különíteni, a tenyésztésre nem alkalmas bakokat ki kell herélni, mert így jobban fejlődnek.

A kappanozásról.

A kappanozás nem könnyű feladat, kevés gyakorlattal azonban, bárki is megtanulhatja, férfi úgy, mint nő, s hogy a tanulás állatkinzással ne járjon, leghelyesebb a kappanozásra szükséges ügyességet, levágott, fiatal kakasokon elsajátítani. Legjobb a már tarajjal bíró és kukorékolni kezdő, 4—5 hónapos kakasokat kappanozni, de lehet már a három hónapos kaskat is, ha annak taraja nagy és kukorékolni kezd. A kappanozásra szánt kakasokat egy nappal előbb külön kell zárni, 12 óráig koplaltatni, s csak azután foghatunk a műtéthez, lehetőleg a reggeli órákban.

A kappanozást rendszeresen ketten végzik oly módon, hogy a műtétet végzővel szemben, alacsony széken ülő, a kakast olyképp tartja, hogy a kakas mellével és hasával felfelé, farkával pedig a műtétet végző felé feküdjék. Ha a kakas lábai és szárnyai jól le vannak fogva, a kappanozó a tollat lefosztja és egy éles, de tomphegyű ollóval, a végbél nyílásától egy ujnyi távolságban a mellsont felé, a bőrt felvágja, de csak oly hosszúságban, hogy azon a mutatóuj beférhessen. Ha ez megvan, a kappanozó a mutatóujját a hasüregbe tolja, vigyázva, hogy a beleket meg ne sértse, vagy össze ne bonyolítsa. Gyakorlott kappanozó, a kakas hátához nőtt heréket csakhamar felleli és lassu, egyenletes nyomkodással azokat onnan egyenként leválasztja, ügyelve arra, hogy egyik, vagy másik, a kiverés alkalmával el ne csusszék és a hasüregben ne maradjon.

Ha a herék könnyvannak, a sebet néhány öltéssel bevarrja és 2%-os karbolsal vízzel jól megmossa: a seb bevarrásánál azonban ügyelni kell arra, hogy a beleket oda ne varrjuk. A már kikappanozott kakasoknak taraját hegyesre szokták metszeni, míg szakáll-lebernyéjét egészen levágják.

Az új kappanokat két napra, szalmával megalmozott oly helyre kell zárni, ahol ülőrudak nincsenek, mert a fel- és leszállásnál a friss, hegedő sebek hamar megújulnak, s ez a teljes gyógyulást hátráltatná.

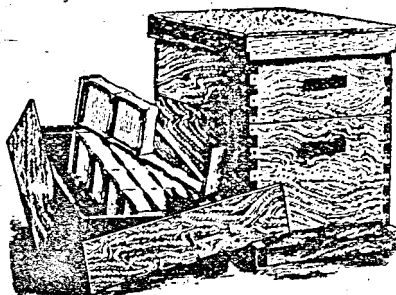
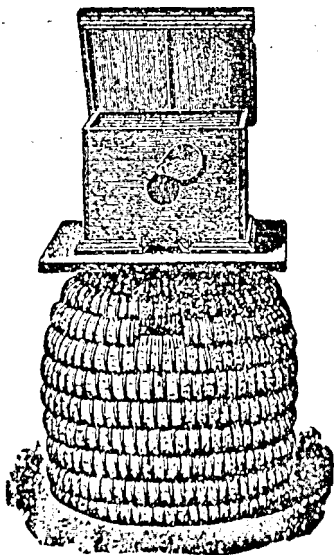
Ez alatt a két nap alatt a sebeket naponta 1—2-szer 2%-os karbolsal vízzel kell megmosni. Enni és inni a betegek az első 12 órában nem kapnak, csak azután adható nekik lágytakaromány és langyos víz.

Három nap eltelté után a kappanok a többi baromfi közé ereszthetők.

A méhészet köréből.

Kasos méhészetünkben is könnyen elvehetjük a mézfelesleget, ha a kas tetejére egy keretekkel megrakott, felülről kezelhető kis ládát helyezünk.

Igy szükségtelessé válik a méhek lefűstölése, vagy lekénzése. Amint a mellékelt ábrán is látható, ábrán is látható, a kérdés nagyon egyszerűen megoldható.

A legjobb kaptár. Az erdélyi viszonyok között legjobban beváltak a közepméretű kaptárak. Az E. M. E. hosszú tanulmányok és viták alapján két kaptártípust állapított meg, mint viszonyaink között a legjobbakat. Az egyiket Egyesületi kiskaptár, a másikat a bővebben mézelő vidékek részére Egyesületi nagykaptár néven nevezte el. A kiskaptár keretmérete 32×32 cm. A nagykaptár keretmérete 27×42 cm. Ha új kaptárakat csináltatunk, a jövőben csak az Erdélyi Méhész Egyesület új kaptárait rendeljük meg, amelyek az egytel utján is beszerezhetők.

A mézárak most vannak kialakulóban. A mézszüret a remélnél sokkal gyengébb volt. A nagy szárazság miatt a virágoknak nagyon kevés volt a nektár tartalma. Az erdőirtások vándorméhészeiben volt csak kielégítő. A termésk nagybani ára ezért 30—36 lei között mozog, a kicsinyben való eladási ár 40—44 lei ma is Kolozsvárt, sőt 48 leit is kérnek kg.-ként.

A tojások eltartása. A baromfi tojások a tavaszi és a nyári hónapokban a legnagyobbak, legolcsóbbak és nagyobb mennyiségben friss állapotban beszerezhetők. Ilyenkor szokták a gazdasszonyok, vendéglősök a téli tojásszükségletet beszerezni és eltenni. A tojást mézsvizben tehetjük el legbiztosabban. A tojás eltartására alkalmas mézsvíz úgy készül, hogy 100 liter tiszta vízhez tíz liter frissen oltott mézstejet adunk. Ezt jól összekeverjük és ebbe rakjuk a friss tiszta tojásokat. A jó tojás elmerül a folyadékban, míg a hibás felszáll.

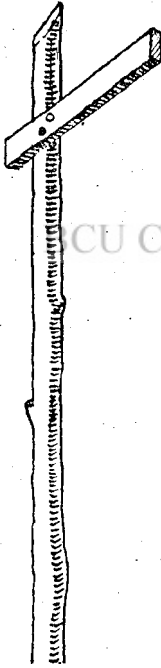
A tojást sok helyen sóban, fahamuban, tőzegporban, korpában, szecskában stb. raktározzák el, de nem mindenkor sikerül az ilyen módon való elraktározással megőrizni a tojásokat. Kisebbségi tojás eltartására természetesen kevesebb oldatot csinálunk, pl. 10 liter vízhez egy liter mézstejet adunk, úgy számítva azt, hogy a folyadék mennyisége összesen 10 liter legyen, vagyis 9 liter víz és egy liter mézstej.

GYÜMÖLCS- TERMESZTÉS KERTÉSZET

Az ágak alátámasztása.

Túlságosan sok gyümölcsrel megrakott fa ágait fel kell támasztani azért, hogy a gyümölcs folyton növekvő súlya alatt az ágak be ne repedjenek. Másrészt, hogy a szélviharok az ágakat egymáshoz ne verjék és ennek folytán a gyümölcs éretlenül a földre ne kerüljön. A kajszinbarack, szilva ágai könnyen repednek, az alma, körte ágai a szélben himbálódznak és sok-

szor egy éjjeli szélvihar az egész termést a földre teríti. Az ágak alátámasztására ágast készíthetünk. Az ágast a rúdon kívánt magasságba erősíthetjük és könnyen le is vehetjük róla. Az ágas egyszerű fenyőlécből vagy deszka daraból készül, amelyet a rajzminta szerint bárki el tud készíteni. Az ágas hajlásába szénát vagy rongyot tehetünk, hogy ne sértse a támasztott ágat. Ha fakivágáskor károkat, erősebb rudakat szedünk, gyűjtünk, úgy annak idején az ágak feltámasztásáról mindig gondoskodhatunk. Sok kivágott és támasztásnak használt fán természetes ágasok is vannak, azokat meghagyjuk.

A gyümölcsvédelem.

Gyümölcsvédelem. Az idei tavasz és nyárelő különösképpen kedvezett a Monilianak (vánkospénész), az alma lisztharmatának és a pókhálás almamolynak, mindháromnak fellépése Erdélyszerte hatalmas károkat okozott. Sajnos az idén már nem sokat segíthetünk a bajon.

A Monilia a meggy- és kajszinbarackfáink virágzó hajtásait tette főnkre. Kevés olyan meggyfát lehet látni, amelynek hajtásai le ne lennének „csepülve”. Ezeket a lecsepült hajtásokat minél előbb vágjuk le, mintegy 10 cm-es egészséges darabbal és égessük el, mert a gomba elsősorban ezeken telel át, így elejét vehetjük a jövő évi fertőzésnek.

A gyors felmelegedés és a tartós szárazság a lisztharmat korai megjelenését és hirtelen elszaporodását vonta maga után. Különösen a Jonáthán almafák szenvednek rengeteget e bajtól. Itt még nem késtünk el, t. i. a lisztharmat az egyedüli gyógyítható gombategeség, tehát akkor is permetezhetünk, amikor már fellépett, eredmény csak a kéntartalmú védekezőszerektől várható. Legjobban bevált a házilag előállítható nyárihigitású mézskénlé.

Inváziószerűen jelent meg az idén a pókhálás almamoly. Ez a kártevő nagyobb károkat nem igen szokott okozni, ha tömegesen jelenik meg, mint az idén is, kártétele katasztrófális lehet. Ép levelet a fán nem hagy, így nemcsak az idei termésnek van rovására, hanem nagyban befolyásolja a jövő évi termőrétegek kifejlődését. Az idén a védekezéssel már elkéstünk, nagy gondot fordítsunk a következő évben az arzénos permetezésekre. Ott, ahol idejében elvégezték az arzénos permetezéseket, hirtmondónak sem található pókhálás almamoly.

A vadseresznye (Prunus avium) és a sajmeggy (Prunus mahaleb) vetése. Az összes esonthéjasok nagyon rosszul csiráznak, az különösképpen áll a vadseresznyére és a sajmeggyre. Mindkettőnél eredményt csak úgy várhatunk, ha érés után azonnal elvetjük a magot. Ujabbán a sajmeggyet félérett állapotban szokás vetni, mert így a csirázási százalék sokkal nagyobb. A nyár folyamán elvetett magvak, csak a következő év tavaszán kelnek ki.

Csombord, 1937. június 16.

A köszméte szaporításáról. A köszméte sokféle szaporítása közül kettőt találtam legjobbnak. Az egyik a nyári zöld dugványozás, a másik az őszi fásdugványozás. A zöld dugványozás eredményesebb, de ehhez feltétlenül melegebbre van szükség, mert ablak nélkül nem tarthatók a dugványok zár levegőben. Erre pedig szükség van mindaddig, amíg a dugványok közepén az első új levelek megjelennek, vagyis ameddig a gyökérfejlődés meg nem indul.

Az őszi fás dugványozás egyszerűbb. Ezt szeptember végén, legkésőbb október elején végezzük, amikor a vesszők már eléggé beértek, ha levél van rajtuk. A leveleket természetesen le kell szedni a dugványozáskor. A tépett dugványok jobb eredményt adnak mindig, mint a sima fás dugványok.

Körülbelül 10 éve figyelem a köszméte-metszések eredményeit és arra az eredményre jutottam, hogy köszmétét nem is szabad metszeni, csak ritkítani. A 4–5 évnél idősebb ágakat feltétlenül vágjuk ki tőben. Ezek pótlására ugyanannyi egy éves tősarjat hagyunk meg. Így állandóan egyformán termő bokrunk lesz. A nagyon hosszúra nyult vesszőket ne kurtítsuk vissza, mert ezzel csak az oldalhajtások fejlődését segítjük elő. Már pedig a köszméte a legsebbebb gyümölcsöket az erősen fás részekben hozza, nem pedig a gyenge mellékágakon. (V. I.)

Az alvószemzés már megkezdhető, ahol nagyon sok a szemezni való. A szemzést az alanyok fejlettségére szerinti sorrendben kezdjük meg. Az őszi barack szemzését utóljára hagyjuk, augusztus vége felé, mert kedvező idő esetén a barack még az év folyamán kihajtana, de nem fejlesztené teletélképes hajtást.

A sekély kapálás. Minél többet kapálunk a gyümölcsösünkben, annál jobban védekezünk a szárazság ellen. A nyári kapálásoknál nem kell a talajt mélyen fellazítani, csupán a talaj felszínét kell felporhanyítani. Ezt a munkát akár a rendes művelő kapával, akár sarabolóval, akár pedig a vonókapákkal elvégezhetjük. A nagyobb gyümölcsösökben fogatos kultivátorral porhanyítjuk, mint amilyen a lókapa is. Nagyon jól használhatók a nyári lazításra a tárcsás boronák is.

Szemzési sorrend. Julius 15-től augusztus 1-ig a csontmagvúak, a Fajmeggy és Mirabolán szilva kivételével. Aug. 1-től 10-ig Birs- és Doucin alma. Aug. közepe táján a Vadalma. Aug. végén a Fajmeggy és Mirabola szilva. Szeptember első napjaiban a Keserű mandula. A szemzési sorrend ismerete van olyan fontos a szemzésnél, mint magának a szemzési műveletnek keresztülvitele, tehát vigyázni a sorrendre.

A szuhok gyümölcsöseink jól ismert ellenségei. Legszívesebben az almafát támadják meg, sok vidéken csapásszámba menő károkat okoznak. Jun. hó folyamán megjelentek a bogarak, párzás után lerakják a második nemzedék petéit járataik végén, a kikelő álcák még az őszi folyamán bogárrá fejlődnek és így telelnek át.

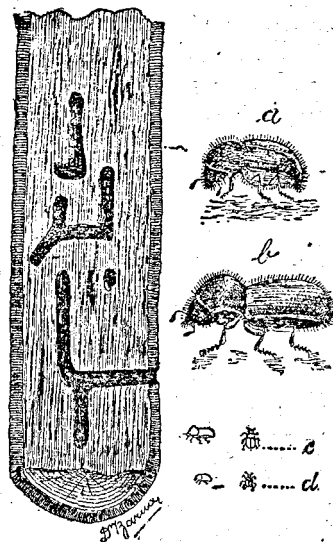
Juniustól augusztusig pusztítják fáinkat a bogarak. Legszívesebben a könyökhajtásokat keresik fel és azt is a gyengébb, betegebb fáknál. Nyáron a jó részek 3–5%-os gyümölcsfa karbolineummal való bemetszésével védekezhetünk ellene. A fa zöld részeit nem szabad érje a karbolineum, mert leperzseli. Télen bő gyümölcsfa karbolineummal való permetezést adunk a megtámadott fáknak.

A fenti kép magyarázó szövege.

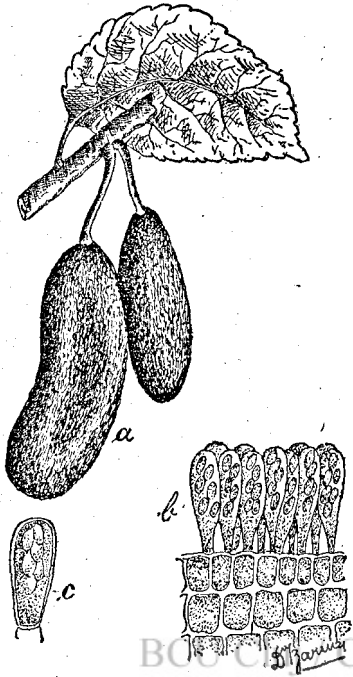
Pupos szú: a) him; b) nőstény, nagyitva; c) és d) ugyancsak természetes nagyságban; e) az almafaág hosszmetsete a kirágott járatokkal.

Új ültetésű fák öntözése. Az őszi, de különösen a tavaszi ültetésű fákat a nyár folyamán, a csak erősebb nem lesz a nyár, még kétszer, esetleg háromszor bőségesen öntözzük meg. Minden fára legalább 15–20 liter (kettő veder vagy kanna) vizet adjunk. A gyakori, de kevesebb vízzel való öntözés nem olyan hatásos, mint a ritkább, de nagyobb mennyiségű vízzel való öntözés.

Az őszi barack nyári vagy zöldmetszése. A termő őszi barackfák feltétlenül meghálálják a nyári vagy zöldmetszést. A nyárimetszés július vége, augusztus eleje, illetve amikor a növekedés már lassulni kezd. Célja a jövő évi termőruigyek kifejlődésének az elősegítése. A vezérhajtásokat nem bántjuk, azonban a vágásokon lévő összes oldalhajtásokat kb. hosszúságuk kétharmadára késsel vagy ollóval visszavágjuk. A korai fajtákról a kitermett vesszőket is ilyenkor távolítjuk el. A késeieknél ez utóbbi munkát kénytelenek vagyunk a szüret utánra halasztani.

Sok helyen fellépett az idén a szilva táskásodás néven ismert betegség, amely rendszerint abban szokott jelentkezni, ha a virágzás után nedves, esős az időjárás. A táskásodás ellen 1–1.5 százalékos bordói lével permetezzünk. A

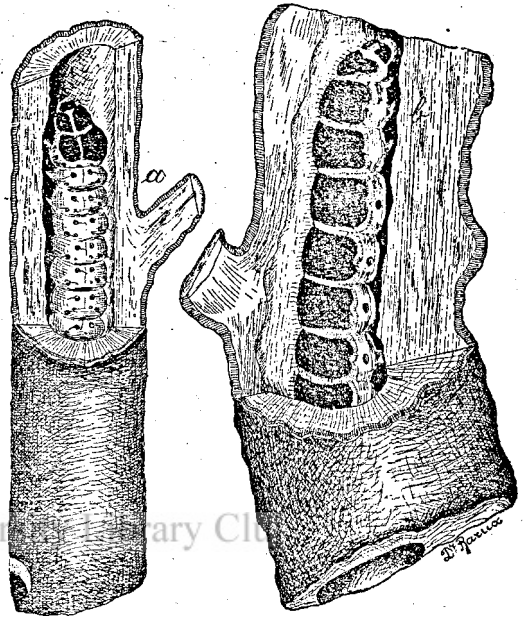

Táskás vagy bába szilva,
a) az eltorzított gyümölcs, b) spora tömlők,
c) egy tömlő, sporákkal tele.

táskás szilvákat leszedjük, mielőtt a lisztharmathoz hasonló fehér bevonat borítaná és elássuk, megsemmisítjük. A mellékelt ábrán bemutatjuk a táskás, vagy bába szilvát és az azt előidéző gombát.

A vértetű nyári irtásának legegyszerűbb és legolcsóbb módja. A vértetű és levéltetvek ellen, amint köztudomású, bőrmérget szoktak használni, amelyet különböző gyarak, különböző címeken hoznak forgalomba. A bőrmérget háziilag is előállíthatjuk dohánylugból. A dohánylug egy igen magas nikotintartalmu rovarölő szer. *Kapható fél, egy, két kg-os csomagolásban nagy dohánylerakatoknál.* Ára kg-ként 35 lej, bádogdobozba csomagolva. A használati utasítás minden dobozon rajta van. Így pl. a levéltetvek ellen való permetezésre 80 liter vízhez 2 kg dohánylugot, 800 gr káli szappant és 80 gr mosószappant keverünk össze. A vértetű ellen való permetezésnél chez az oldathoz nem két, hanem 4 kg dohánylugot keverünk. A permetlevet magasnyomású permetezőgéppel erős sugárban permetezzük, hogy a vértetű fehér gyapját szétroncsolják és kiirtsák.

A kis és nagy farágó. Gyakran láthatjuk, hogy a földön összegyurt, fűrészporhoz hasonló golyócskák vannak egyhalomban. Ha a csomó felett függőleges irányban jól megvizsgáljuk az ágakat, találni fogunk egy lyukat az ágon, vagy fatörzsön, amelyből azokat a golyócskákat a kis vagy nagy farágó lepke hernyója kitesztja. Vagy ha egy ágat fonnyadni, száradni látunk, akkor is mindjárt kereshetjük a fonnyadás tö-

a) kis farágó, b) nagy farágó pille hernyója.

vénél e kártevők hernyóját. A fatörzsbe vagy ágba bebújt hernyó meneteket rág a törzsben és ha pld. a háncsréteget kerekén rágja, akár a farágó, akár pedig a szu, a fa elpusztul, mert a háncs a fának a tulajdonképpeni vízvezetéke és egyben vérkeringési szerve is. A megtámadott fában a hernyó után kutatunk dróttal, ott összeroncsoljuk a hernyót, ha kell, a sebet fel is vágjuk és a sebhelyet Pomrin nevű gyümölcsfakátránnyal bekenjük. Szénkénnel is lehet irtani, de az nehezen szerezhető be.

Nyári védekezés a gyümölcsösben. A gyümölcsösben nyáron a levéltetvek és almamoly ellen kell főképpen védekezni. A levéltetvek ellen a háziilag elkészíthető quassia oldatot használhatjuk vagy az 1 százalékos Toxilint. Az almamoly ellen egynegyed százalékos Darsinnal permetezzünk. A fán száradó gyümölcsöket leszedjük, a lehullott gyümölcsöt összeszedjük, feletetjük vagy elássuk. A fatörzsekre szalmából vagy fagyapotból sodort kötélből hernyófogó övet kötiünk és azt időnként, ha megtelt, kieseröljük. A száraz ágakat a nyár folyamán vágjuk le.

Zöldségkertészet

Ültessünk szamócát. A szamóca szaporításának legtermészetesebb módja, ha az indákon fejlődő növényeket meggyökeresedni hagyjuk. Azok augusztusra rendszerint úgy meggyökeresednek, hogy kiszedhetők és új táblába ültethetők. Bár természetes szaporítási mód ez a jövő évi termés rovására. Ezért, ha több munkával is jár, helyesebb, ha júliusban az indákat leszedjük, eldugatjuk, a táblát szalmával betakarjuk, beárnyékoljuk és a tövek erősödése arányában a szalmát elveszszük. A friss ültetvény állandó nedvességeről gondoskodunk. Telepíteni csakis nagy szemű epret érdemes, mert csak annak van piaca, az értékesíthető jól.

A vereshagyma magbamenése. Gyakran előfordul, hogy a dughagymáról ültetett hagyma, a legjobb kezelés dacára, magszárat nevel, s ennek aztán az a következménye, hogy a táperőt a magképzésre használja fel és a tulajdonképpen felhasználható és értékesíthető része, a megvastagodó hagymája nem is fejlődik ki. Az ilyen magbamenő hagymát ajánlatos mielőbb felszedni és zölden elhasználni. A magszár képződésnek megakadályozása végett szokás a „bördöt“, magszárat megcsavarni, lefelé fordítani, hogy elpusztuljon, vagy a szárat késsel elvágni. Ez utóbbi esetben azonban a lukas magszáron át az esővíz a hagymába hatolhat és azt megrohaszthatja. A magszárat fejlesztett hagyma bármily kezelés mellett sem fog rendes termést fejleszteni és ezért szedéskor az ilyen hagymát külön kell rakni és mielőbb elfogyasztani, mivel amúgy sem lesz tartós. A magbamenés oka elsősorban az, hogy az eldugott hagyma tulságosan fejlett volt. De okozhatja a magbamenést az időjárás hirtelen változása is, a korán beálló szárazság és meleg után következő esős időjárás stb. A makói hagymatermesztők télen át a dughagymát kissé megsikkasztják, mert tapasztalatuk szerint az ilyen módon kezelt hagyma nem hoz magszárat, bördöt. A rendszeren fejlődött hagyma levelei és szára az érés kezdetével száradásnak indul. Ilyenkor az érés elősegítése végett szokásos hagymatáblát könnyű hengerrel lehengerelni, vagy a száraz leveleket letaposni.

A málna kitermett vesszőit a nyár folyamán vágjuk ki és égessük el. Úgyeljünk, a többször termő fajták hajtásán ősszel termés lesz, de ez jövőre is fog teremni, tehát nem távolítandó el.

Istállótrágyát vízzel jól felhigitva, mint trágyalevet öntözésre jól felhasználhatjuk, műtrágyákat 1—2 ezrelékes arányban oldjuk vízzel és úgy öntözzük vele. A műtrágyaoldatok erős hatásuak, óvatosan kell használni.

Bab zöldhüvelyeit minél többször szedjük, addig, míg az zsenge. Azonban ne rángassuk meg a töveket, hanem a hüvelyeket körmünkkel csipjük le a száráról. Ha a hüvelyeket idejében és gyakran szedjük, úgy sokkal több termést kapunk. Különösen a kuszó fajták termés hozamát fokozhatjuk ilyenképpen és a természedés idejét hosszabbra kitolhatjuk, vagyis a konyhát hosszabb időn át elláthatjuk friss hüvelyekkel.

Borsó szárát szedés közben nem szabad egyik oldalról a másikra átvetni, mert ezzel a szárat megtörjük, másrészt az árnyékolt részeit napfényre hozzuk s ez a tövek gyorsabb száradását okozza, úgy, hogy a fejletlen hüvelyek nem tudnak rendszeren kifejlődni.

Letermett ágyások, learatott termények helyét a kertben még napokra sem szabad üresen hagyni. Amennyiben saláta, retek, korai karalábról van szó, úgy már a teljes learatás előtt kell arról gondoskodnunk, hogy ezen termények sorai közé későbbben élő palántákat ültessünk. Ilyenek a téli káposzta, kései kelkáposzta, kései karfiol, bimbóskel stb. Ha azonban az egész ágyas sűrűvetésű borsóval, korai zöldbabbal, korai retekkel stb. volt bevetve és most a nyáron egyszerre kiüresedett, úgy első teendőnk legyen, hogy a növényi szárazakat és egyéb hulladékot az ágyasról kihordjuk, a területet teljesen érett, zagyva földdel meghintjük és egy ásonyom mélyen átforgatjuk. Ezután az ágyast még kötözösalátával, kelkáposztával, bimbóskellel, halványítózellerrel, kalarábéval bepalántáljuk. Jó erőben levő kerti földben június végén palántált bármilyen káposztaféle bőséges locsolás mellett őszig teljesen kifejlődik. A borsó nyári vetésével ne kísérletezzünk, mert csak ritka esetben, hűvös időjárás mellett fog valamirevaló termést hozni. A zöldbab július végi, augusztus elei vetését megkísérelhetjük, mert gyakran igen jó termést ad, csupán a rozsdabetegség szokta a hüvelyeket megtámadni. Június végén vethető a téli retek és tarlórépa is.

Júliusban vethetünk még korai kalarábót, mert ennek rövid tenyészideje lévén, őszig szedésre alkalmas fejlettséget ér el.

Felszedett hagymákat szellős és száraz helyen szétteregtjük, megszáritjuk és úgy rakatározzuk, hogy koszoruba foniuk.

A fiatal tőkék ápolása.

A fiatal tőkék ápolása az első évben különösen sok gondoskodást igényel. Az ültetés alkalmával felhuzott, a meghagyott rügyet borító földkupacokat (csirkéket) állandóan porhanyóan tartjuk s csak akkor távolítjuk fokozatosan el, amikor a rügyből fejlődött hajtás már 10–12 cm. hosszúságot ért el. Arra mindég ügyeljünk, hogy a kitakarás ne egyszerre s lehetőleg borus időben történjék, nehogy a hajtások zsenge, fehéres a felszínre, illetve szabad levegőre kerülő (töve) része a forró napsütéstől még ne perzselődjék. Ha a hajtás már szabadon áll, vagyis a kitakarás már megtörtént, a tőke tövét is, mintegy arasznyi mélyen kibontjuk s az esetleg a tőkeanyagból előtörő kis, felső u. n. harmatgyökereitől eltávolítva a földet a tőke köré visz-

szahuzzuk. Az első évben a fiatal tőkén — hogy az minél jobban megerősödhessen — csak egyetlen hajtást hagyunk meg (ha ugyan erős a tőke, esetleg kettőt), a többit még fejletlen korban eltávolítjuk. A meghagyott hajtást szabadon hagyjuk nőni, gondosan ápoljuk, ha szükséges, karóhoz kötjük s gyakori, két-három hetenként, illetve szükség szerinti számu félszázalékos bordói lé permetezésekkel védjük a peronospora, esetleg kénporozással a lisztharmat ellen. Az új ültetés talaját gyakori kapálásokkal állandóan porhanyóan és gyommentesen tartjuk, nehogy a gaz a kishajtásokat beárnyékolja s a tőkéktől a vizet s a tápanyagokat elvonja. Ugyaneseak emiatt az új ültetésű szőlőben nem természetünk köztes növényt sem.

A szőlő második u. n. bevágó kapálása. Ezzel a kapálással az időközben fejlődött gyomot távolítjuk el s a talaj felszínét csak sekélyen, 10–12 cm mélyen lazítjuk fel, porhanyítjuk meg, hogy a talajban lévő nedvességet, a hajszálcsovességet megbontva, konzerválhassuk. A laza talajban a csapadék, levegő s meleg könnyebben behatol, ami a szőlő gyorsabb fejlődését, jobb táplálkozását segíti elő, viszont a talaj felső porhanyó, laza rétege megakadályozza az alsó, tömött talajban lévő nedvesség elpárolgását, a talaj mélyebb rétegeinek kiszáradását. A kapálást, ha száraz idő jár, akkor is el kell végezni, mert a megporhanyított felső talajréteg kiszárad ugyan, de alatta a szőlő gyökereit körülvevő talajrétegben, így a szárazság ellenére is, megmarad a tápanyagok oldó nedvesség kisebb-nagyobb mennyisége. A második kapálás alkalmával a kitényérozás-kora sorközökbe huzott, felhátalt földet vízszintesen elégyengetjük.

Válogatás a szőlő legkorábbi és legkésőbbi zöldmunkája. Leghelyeseb az első kötözéssel, az u. n. aggatással egyidejűleg elvégezni, amikor

a hajtások már b. jó araszosak. A válogatás tulajdonképen a metszés kiegészítő munkája, mert a célja az, hogy a tőkén a művelési mód szerint, csak megfelelő számban s helyen maradjanak hajtások. A felesleges s rossz helyen előtört számfeletti zöldhajtásokat gondosan kiválogatva, többől eltávolítjuk s csak azokat hagyjuk meg, amelyekre a termés hozam, a jövő évi metszés, vagy a tőkealakítás, új elágazások nevelése szempontjából szükségünk van, illetve szükségünk lesz. Különösen fontos munka ez a valamilyen okból (fagy, kipálás) elformátlanodott, féloldalas, felnyurgult, tőkékből álló szőlőkben, ahol okvetlenül végrehajtható. A tőke erejét feleslegesen igénybe vevő, a tőkefejből, nyakból előtörő meddő hajtásokat távolítsuk el, a termőhajtásokból pedig csak annyit hagyjunk meg, amennyi a tőke erejével, fejlettségével arányban áll. Az olyan tőke, amelyen aránytalanul sok hajtás s termés marad, a vesszőket rendszeren nem tudja beérlelni. A válogatással tehát némileg a termés minőségét is befolyásolhatjuk.

Biztosítsunk
a mi intézetünknel, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

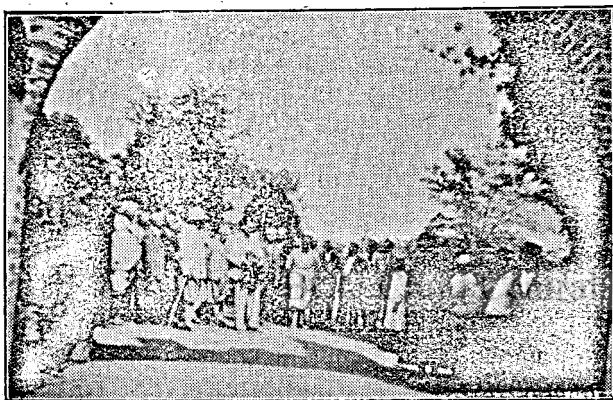
Biztosító Rt.-nál, Cluj.

Egy kirándulás tanulságai.

Irta: Iándori Szász Ferenc.

Az EGE rendezésében megtartott bánáti kirándulás minden résztvevője csak hálával gondolhat a rendezőségre, mert a program olyan szerencsésen volt összeállítva, hogy rövid három nap alatt minden gazdasági ág legszebbjét láthattuk.

Bánáti kirándulás.

Purgly Lászlónál, az iskolás gyerekek üdvözlők a kiránduló csoportot.

(Szász F. felvétele.)

A csoportot, mely június 6-án indult, Br. Bornemissza Károly és Koppány Rezső felügyelő vezette. Az E. G. E. tagjai közül Háromszékről, Mezőségről, Aradból, Biharból, Máramarosból és a Bánátból a következők vettek részt: Br. Apor Péter Torja, Dr. Andriška József Nagyvárad, Kos Balázs Stana, Behenyei György Nagyszalonta, Valkai Gyögy Ugron István, Gurmai András, ifj. Tóth Pál és Kiss István Végvár, Balogh Pál Pankota, K. Balogh Ferenc, Damján István és Ilyés Sándor Nagyszalonta, Tempfli János Radnót, Kubik Ferenc Kobilyel, Nagy Elek Szaboles, Mátyás János és Csőregi Ferenc Bánffyhunad, Molnár Sándor Alsócsernáton, Pető Benedek Torja, Dr. Solyom Miklós Kézdivásárhely, Csontos Miklós Mezőtőháti, Br. Bornemissza Károly Arad, Lukács Jenő Temesvár, Kosa Imre és Fekete Lajos Hosszmező, és Berecz Andor Vadász.

A Purgly László sofronyai gazdaságában mindnyájan meglepetéssel láttuk egy a növénytermesztés, mint az állattenyésztés a leg-

magasabb fokon van és dacára annak, hogy a birtok csak 600 hold szántó és 150 hold legelő és kaszáló, a szarvasmarha, sertés, ló meg juhállománya, valamint a gazdasági termékek minősége magasan felülmul több, sokkal nagyobb külföldi birtokot is. Purgly László és felesége szorgalmukkal és szociális gondolkodásukkal, — pl. a gazdasági cselédek és munkások gyermekei részére 6 osztályú iskolát tartanak fenn — mintaképpül szolgálhatnak gazdatársainknak.

Tövisgyházán láttuk Takácsy 1300 darabot számláló magyar fésűs merinói juhászatát és Kitzig I. angol telivér ménését.

Hallottuk, hogy egy juh az idén leadott

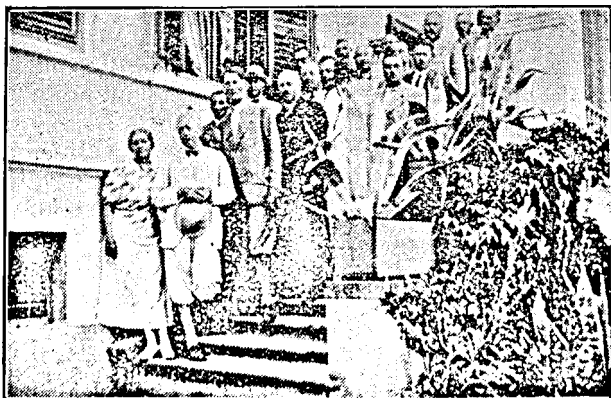
4.20 kg. gyapjut 380 lei

1 bárányt 320 lei

Tehát összesen bruttó bevétel 700 lei

egy juh után fejés nélkül. Továbbá azt is hallottuk, hogy egy angol telivér csikót Bucurestiben 50—60 ezer leiért visznek.

Sokat hallottam a sváb kisczardák magas gazdasági kultúrájáról, de amit láttunk grabácon, az felülmulta elképzelésünket. Ezt az általános jólétet nemcsak annak köszönhetik, hogy valóságos kánaán földjén gazdálkodnak, hogy szervezethegük tökéletes és vezetőjükbe vetett bizalmuk gazdaságilag megrendíthetetlen. Ezt

Bánáti kirándulás.

Dr. Konopi Kálmán és felesége a kirándulókkal.

(Szász F. felvétele.)

egy példára igazolhatom. Minden kisgazda állandóan hízal 10—200 drb. sertést. Egy kisebb udvaron láttam, hogy a hizók ólja üres és amikor a gazdától megkérdeztem, hogy miért nincs hizója, azt felelte, hogy tegnap még 70 drb. volt, de az este későn jött haza a mezőről, nem is volt itthon, amikor elvitte a szövetkezet a vasutra, sőt

Bánáti kirándulás.
Grabaci apaállat-telepe.

(Szász F. felvétele.)

még azt sem tudja hány máza sertése ment el, de még azt sem tudja, hogy milyen áron, azonban meg van nyugodva afelől, hogy sokkal jobban van eladva, mintha ő adta volna el. Amelyik nép ennyire bizik vezetőiben, kell is boldoguljon. Politikailag vannak közöttük ellentétek, de gazdaságilag egységesek.

Részesei voltunk Dr. Konopy Kálmán vendégszeretetének és láttuk azt az önzetlen tudományos munkát, amit Dr. Konopy Kálmán az odvosi vetőmagnemesítő telepén végez gazdatársaiért.

Részleteket nem írok, mert mindezeket látni kell, nem olvasni, és ezért csak helyeselhetjük az E. G. E. fáradozását hasonló kirándulások létrehozásáért. Gazdatársainknak is meg kell érteni, hogy az ilyen kirándulásra kiadott pénz kamatos kamataival megtérül, mert sok képzeletünkben lévő dolog gyakorlati megvalósítását láttuk és rájöttünk, hogy ugyanazt egy kis odaadással és összetartással mi is megvalósíthatjuk.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet vezetősége ezúton mond őszinte köszönetet mindazoknak, akik a gazda-kirándulókat szívesen fogadták, vendégül látták és komoly támogatásukkal biztosították a tanulmányi kirándulás sikerét.

A marosmegyei gazdák tanulmányi kirándulása.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Marosmegyei Földműves Szövetséggel karöltve, Mikó László szövetségi elnök és Anghi Balázs igazgató vezetésével, július 8—10 között tanulmányi kirándulást rendezett. Utirány Marosvásárhely és Botfalú, célja pedig az volt, hogy az utbaeső gazdasági szakiskolákat, nagy és kis mintagazdaságokat megtekintsék. Panitról 9, Marosvásárhelyről 6, Mezőbándról 3, Mezőbergenyéről 2, Mezőmadarásról 2, Kibédtről 2, Fiátfalváról 1, Nyárádszentlászlótról 1, Szabédtről 1, Nagyteremiből 1, Teremujfaluból 1, Illencfalváról 1 gazda jelent meg. A kiránduláson több tanító és kántor csatlakozott, akik nagyobb képzettségük-nél fogva többet láthattak, tapasztalhattak, s így alaposabb terjesztői lehetnek szerzett gazdasági ismereteiknek.

Az első megállóhely Folyfalván volt, ahol Erdélyi Elemér gazdasága sok tanulni valót rejt magába. 14-es malac átlagot elért koca-tenyésztete messze vidéken is híres. Székelykeresztúron a Gazdasági Iskola épülete előtt Demeter Lajos igazgató és Boros György tanár várták a csoportot, akikhez csatlakozott Dr. Gyárfás Pál E. G. E. vizsgabiztos. Együttesen mutatták be az intézet belső berendezését és befejezésül a tanárok megvendégelték a volt tanítványokat.

Az E. G. E. által kiadott buzafajtákra tanulságos kísérletek folynak. Györnyörü Ma-

nitóba buza és kifogástalan a Bánkúti 118 régebbi fajta. Dr. Gyárfás Pál így bucsuzott el a gazdaktól: „Vizsontlátásra a következő téli tanfolyamokon.“ Fiátfalván a kitünően kezelt Ugron-gazdaságot tekintették meg nagy érdeklődéssel. A kendertermelés, gyümölcskertészet, gyümölcsfacsemete telep és belső gazdaság a nagy tudásról tesz bizonyosságot. Földváron Özv. gróf Nemes Jánosné gazdaságának meglátogatására került sor, ahol Tóth István intéző nagy szeretettel vezette a kirándulókat. Elsőrendű kísérleti burgonyatelepe van, juhtenyésztete szintén a legteljesebb elismerést érdemli. Tóth István egyébként kitűnő juhszakértő, szerinte a legjobb Cigája-kos Kovászna vidékén szerezhető be. Ő a Rackának Cigájával való keresztezéséből reméli a legjobb juhajtákat kitenyészteni. Mintaszerű baromfi-tenyésztése, de különösen baromfi etetője és itatója példával szolgálhatna.

A botfalusi cukorgyár vezetősége nagy előzékenységgel fogadta a tanulmányi kirándulás résztvevőit. Az örökké fáradhatatlan Molnár Jenő vezetésével Berkovits József, Elek János és Düek Alfréd gondoskodtak a kényelmes elszállásolásról.

Reggel 9 órakor Molnár Jenő vezetésével megtekintették a gyár igazán modern gazdaságát. Mintegy 200 darabból álló Friz juhállománya, melynek egyedei átlag napi 1½ liter, évente 200 liter tejet adnak, a célirányos juh-

tenyésztésnek a legszebb bizonyítéka. A juh-tejből elsőrangú kaskavál sajtot s a tehéntejből romadur sajtot készítenek. Hízó ökreik 900 kg. súly körül mozognak. A kirándulók előtt raktak vonatra 10 darabot bécsi rendeltéssel. Tehénállományát és üszőit bárki megcsodálhatja. A hizókkörállomány 300 darab, a sertésből a mangalicát tenyésztik, melyből 242 drb. hizóban van. A gyárnak modern legelőtelepei, cukorrépa és cikoria telepei szépségükkel valósággal bámulatba ejtik az embert.

Délután kirándultak Feketehalomra, ahol Kraus Thoma többmillió értékű kertészetét (4 holdon) és Márta Wilch szintén milliókat érő virágkertészetét tekintették meg.

Befejezésül a csoport kirándult a feketealmi Carmen Sylva-tóhoz, ahol 18°-os meleg vízben fürdéssel fejezték be a kirándulás második napját.

A nagy méretekkel dolgozó cukorgyári gazdasága után, hogy az egészséges összehasonlítást megtehessek. Földváron végigjárták Hans Nikolaus községi bíró 60 holdas kisgazdaságát, melynek egyik érdekessége az, hogy míg az összes telkek értéke 2 milliót tesz ki, gépekben, felszerelésben és állatállományban 1.800.000 lej leltár szerinti befektetés van. Ez a pénzes szász gazdaságok titka és még valami: a szászok gazdasági berendezésénél modern istállókat építenek, csak versenyképes marhaállománnyal népesítik be.

Hans Nikolausnak modern szellőztethető sertésistállója van. Elsőrendű bikái és kanjai a legszebb apaállatpéldányok. Mesés gépberendezése, köztük *Imodszer* gépe, hengeres vetőgépe, barázda és rétsimitója stb. Mint a látogatás kedves epizódját említjük meg, hogy aznap délelőtt 11 órára a prefektus Brassóba rendelte. De nyomban telefonált: „Nem mehetek, mert a Marosmegyei Földmíves Szövetség vendégem...”

Ugyanitt meglátogatták Clos György 36 holdas gazdát, akinek istállójában 50 drb. másfél mázsás sertés hizik. Délután a faluban tűz ütött ki, de jellemző a népi szervezethez és összetartásra, hogy ugyszólván pillanatok alatt a szirénabugásra nők, férfiak biciklivel rohantak a tűz helyére.

Junius 10-én reggel 8 órakor dr. Stefani igazgató paradicsomába látogattak el, ahol lenyűgöző kedvességgel várta a házigazda, az egyik legnagyobb botanikus. Elbeszélte, hogy azon a területen, ahol ő dolgozik, néhány évtizeddel ezelőtt még nádas volt. Nincs olyan kérdés, amire ne adna kitűnő szakfeleletet. Arra a kérdésre, hogy általában miért nem sikerülnek a fűmagkeverések, így válaszolt: „Mert mindenki tavasszal veti el, holott utánnozni kellene a természetet, mely július végén,

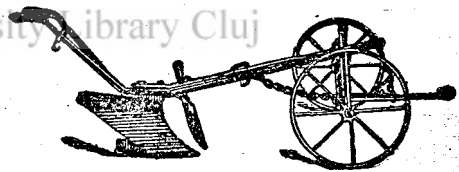
augusztus első napjaiban hullatja el magvait, így végezve a vetést!” A szója változatait 1000-nél többre teszi s ő maga 100 félel kísérletezik. Ujabbán a szóját korai burgonyával vegyesen veti, — a sertésenyésztésnél csak a vérfelfrissítésre szolgáló hozott egyedeket szimultánozza, a maga tenyésztette példányokat csak orbánc ellen oltja. Több mint 500 darab sertése van, érdekes a malacok emeleti etetője, szabadban levő csapóajtós lisztetetője és klozetkamrás sertésólai. Három órai előadás után bucsuzik el, mert Bucurestiből egy diákcsoport látogatását várja. Végül a Földvári Gazdasági Szakiskola működését tanulmányozták.

A mezőgazdasági törvény, dr. Asztalos Sándor ügyvéd fordításában 30 lejért megrendelhető a „GAZDA” kiadóhivatalában. Cluj-Kolozovár, Strada Andrei Mureşan 10.

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

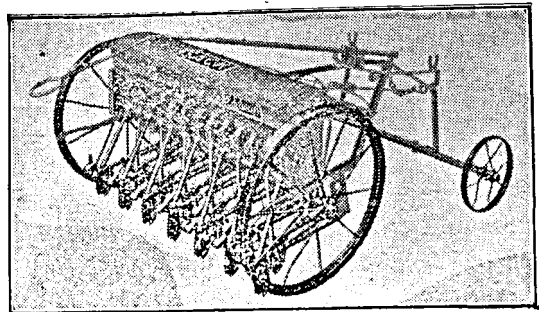
81

SACK Gyomirtó fésű

országszerte kipróbálva és számos elismerő nyilatkozattal.

SACK VETŐGÉPEK

Évtizedes tapasztalatok alapján teljesen acélból készül. Vezetéséhez elegendő egy ember. Pontosan vet. Egyszerű beállítás. A gép pillanatok alatt kiüríthető.

A gondos gyártást és évtizedekig tartó minőséget a **Rud. Sack** név garantálja.

Díjtalan felvilágosítást nyújt: **Klusch János, Cluj**

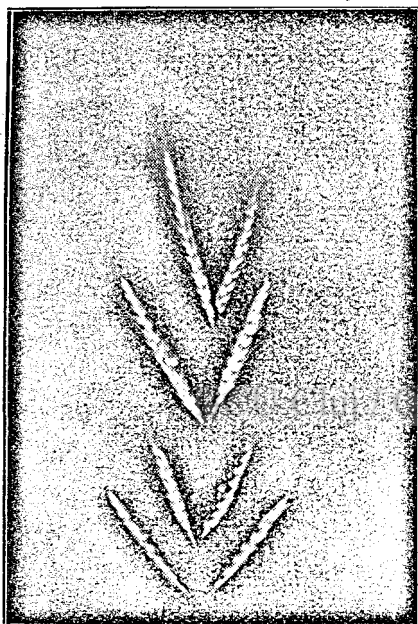
Str. Masaryk 21. Telefon 512.
és Str. Regele Carol II. 106.

Szemle uton.

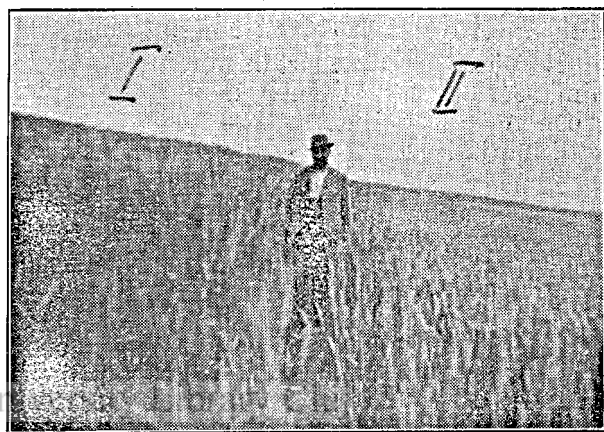
Irta: **Szász Ferenc** gazdasági felügyelő.

Régi és igaz közmondás, hogy „Ki mint vet úgy arat”. A jó aratáshoz a föld trágyaerején és jóelőkészítésén kívül jó vetőmag is szükséges.

A magyarbükösi határban felülről lefelé következő sorrendben termelt búzákról: Bánkúti 1205-ös, Odvosi 241-es. Bükösi régi búza és Bánkúti G. kalászatokat mutatunk be

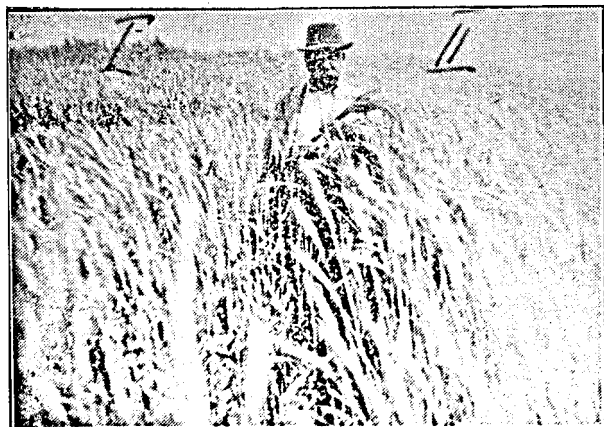
Ennek tudatában az E. G. E. tavaly ősszel kb. 25 vagon nemesített vetőmag búzát osztott ki

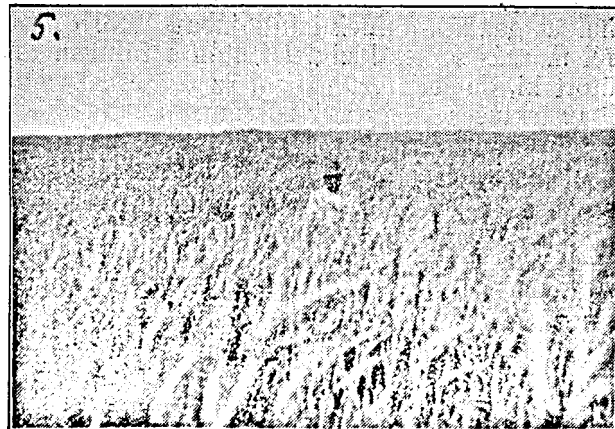
I. Odvosi 241-es. II. Bánkúti G. búza.

a Malozsa völgyön, a Mezősége mindenütt jó természetű igernek az E. G. E. cserebuzái, jobbat mint a régen termelt fajták. De az igazi eredményt természetesen a zsák mondja meg. Majd ezt is megírjuk, mert a termelő gazdák kötelesek pontos jelentést küldeni s magfelelőségüket piaci áron átadni az E. G. E.-nek, hogy azt megfelelő tisztaságu cserebuzáért megint tovább adjuk.

Egyes szerencsés vidékek kivételével az

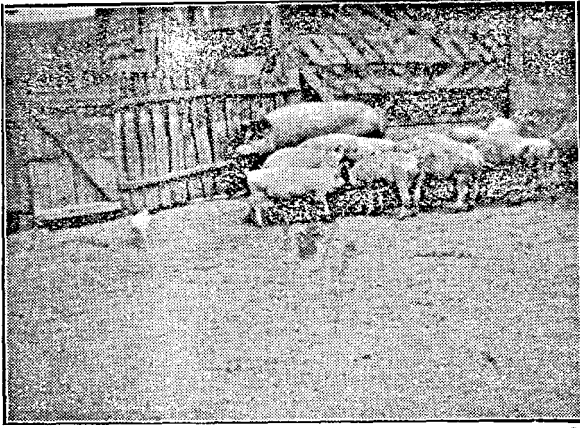

I. régi gazdasági Székács búza. II. Bánkúti 1025-ös.

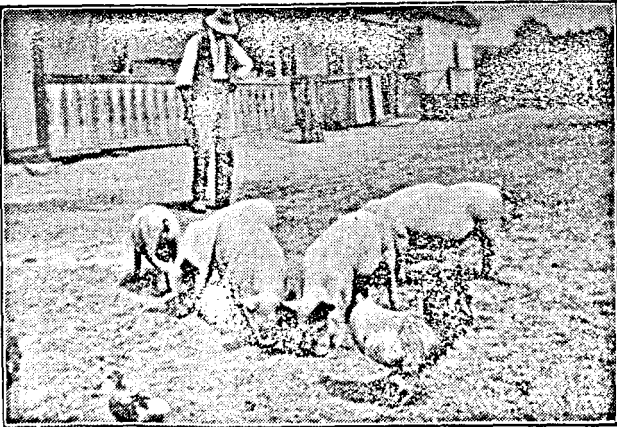
Vállig ér az 1205-ös Bánkúti búza.

idén nagy a szárazság Erdélyszere, de a búzák még a legszárazabb klímájú Mezőségen is elég jók, csak most közvetlen az érés előtt ne érné baj: se szemszorító rekkenőség, se rosdacsinálódás. A nemesített búzáknak főpróbája mondhatjuk aranypróbája a koránérőségen, bőtermőségen, jóminőségen, keményszárúságon, fagyállóságon kívül épen a rozsd ellenállóképességen. Olyan buza, mely teljesen ellenál a rozsdának nincs, de olyan, amelyik jobban ellenáll mint

Madár Istvánnak Kerelőszenpálon kiadott kocát mutatjuk be 11 malacával.

más van és cserebuzáinkat egyéb termelési értékek figyelembevételével épen ezek közül választottuk ki. Így kerültek cserekiosztásra az Odvosi 241-es, Bánkúti 1201-es, Bánkúti 1205-ös, Bánkúti 118-as, Csanádi 117-es búzák, továbbá a tavasziak közül a Stephani 71-es, és a Bánkúti G. Más, szintén rozsd ellenálló buza nem állott rendelkezésünkre sem eredeti, sem utántermett származásban, de kicsiben beszereztünk még

Illés Albert kerelőszenpáli gazda áll udvarában és gyönyörködik york malacaiban.

több fajtát és a fentiekkel együtt összehasonlítóképpen kísérleti telepünkön elvetettük. Erről is beszámolunk annak idején.

Ma már eredményről számolhatunk be a Gazda olvasóközönsége előtt ismert, sertésakciónk terén is.

A malacokat már mindenütt elválasztották, nagyon szépen fejlődnek, orbánc ellen be vannak oltva, most kapják a sertésvesz eleni szimultán oltást. Nevelő gazdáik egytől egyig megvannak elégedve és szép reményeket fűznek a megint visszamaradó kocákhoz és felemalachoz.

Mindezekre a dolgokra még visszatérünk lapunk hasábjain, addig is jó termést és jó eredményt kívánok kedves gazdatársaimnak.

Borkiállítás Kolozsvár-Ciujon.

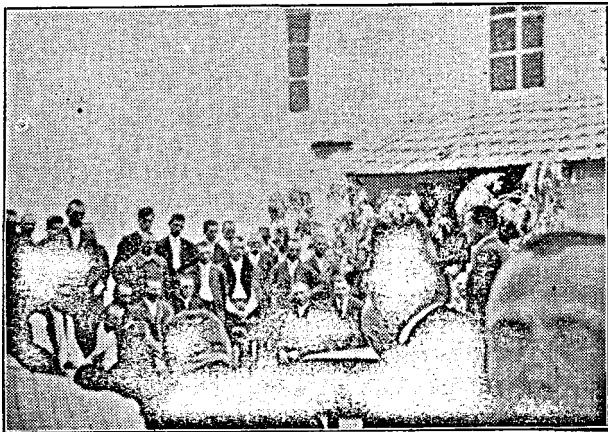
A kolozsvári mezőgazdasági kamara a földművelésügyi miniszterium rendelete alapján június 20—27. napján Kolozsvárt borkiállítást és borhetet rendezett. A kamara a kiállítás támogatására az E. G. E.-t is felkérte. Megjelentek Erdély,- Arad,- Hegyalja,- Bihar,- Szamosmente, Aranyosmente, küküllőmente, Beszterce vidéke és a Mezőség bortermelői, névszerint Bethlen kollégium Nagyenyed, Bürger Albert Boroskrakkó, Erőy István Magyarigen, özv. Benedekné Alvinc, Szász Ferenc Pusztakamarás, br. Kemény Béla Pusztakamarás, gr. Bély György Gyeke, Gál Jenő Mócs, dr. Betegh Miklós Aranyosgyéres, dr. Krepil János Arad, gr. Vass Albert Szentgotthárd, Szatmáry Gyula Harangláb, dr. Müller Zoltán Nagyenyed, Reinhold Klotild Borosbenedek, Lévai Sándor Diószeg, Szücs Sándor és Domokos Sándor Diószeg, Róm. kat. püspökség Gyulafehérvár, Böszörményi István Diószeg, Szász Dezső Nagysármás, Szücs Károly Diószeg, P. Nagy Sándor Diószeg, Hajdu István Diószeg, Venlér Ernő Diószeg, Szerző István Diószeg, gr. Mikes Mihály Maroscesztve, Schwarz Hermann és Adolf Arad, Bartha Márton Nagyenyed, gr. Zelinsky Róbert uradalma Ötvenes, özv. Löb Gyuláné Opálos, dr. Milicer József Szilágysomlyó, Simonek Gottfried Szilágysomlyó, Brandt József Szilágysomlyó, Veress Sándor Ádámos, Hirsch Zoltán Gerend, dr. Asztalos Kálmánné Nagyenyed, Seyfried Károlyné Egerbegy.

Aranyéremmel tüntette ki borvidékenként a következő kiállítókat:

Bethlen Kollégium Nagyenyed, Bürger Albert Boroskrakkó, özv. Benedek Károlyné Alvinc, Szász Ferenc Pusztakamarás, gr. Béli György Gyeke, dr. Betegh Miklós Aranyosgyéres, dr. Krepil János Arad, Szatmáry Gyula Harangláb, dr. Müller Zoltán Nagyenyed, Reinhold Klotild Borosbenedek, Róm. kat. püspökség Gyulafehérvár, Szász Dezső Nagysármás, gr. Mikes Mihály Maroscesztve, Schwarz Hermann és Adolf Arad, Bartha Márton Nagyenyed, gr. Zelenski Róbert uradalma Ötvenes, özv. Löb Gyuláné Opálos, Brandt József Szilágysomlyó, Erőy István Magyarigen, dr. Asztalos Kálmánné Nagyenyed, dr. Seyfried Károlyné Egerbegy.

A somkerekai gazdanap.

Junius első vasárnapján az Erdélyi Gazdasági Egylet kitűnően sikerült gazdanapot rendezett a Szamos-megyei Somkeréken, amelyen közel 10 magyarlakta község gazdái jelentek meg. A helyi rendezés nehéz munkáját *Biró Péter*, a gazdakör rendkívül tevékeny elnöke látta el. Már szombaton reggel megérkezett *Szász Ferenc* gazdasági felügyelő és ifj. *Veress István* csombordi földmivessiskolai tanár, akik

Biró József előadása a somkerekai gazdanapon.

a gazdák nagyszámu kíséretével bejárták a hárt, szakszerű magyarázatokat és tanácsokat nyújtottak. Vasárnap reggel ünnepi hangulatban gyülekeztek a magyar gazdák az évszázados református templom cintermébe. Kolozsvárról *gr. Teleki Adám*, a Gazda főszerkesztője, *Telegdy László* központi felügyelő, az EGE., illetve *Szász Pál* képviselőjében és *Demeter Béla* jelentek meg. Továbbá *Dr. Gr. Bethlen László*, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezérigazgatója nejjével és *Dr. Oberding József György* Szövetségi titkárral. Ott láttuk *Br. Atzél Edét* és *Biró Józsefet*, akik Mezőzáhról, illetve Sármásról 100 km-es utat tettek meg, hogy értékes közreműködésükkel emeljék a gazdanap nivóját. Aztán sorra érkeznek a különböző falvak gazdái, elsőnek *Bódy György* sajószentandrásai tiszteletes érkezik nagy kísérettel. Ott vannak a sajóudvarhelyiek, *Br. Appel Jenő*, *Kesse Attila* ref. lelkész, *Demeter János*, ifj. *Desbordes Ernő*, *Desbordes Viktor*, *Vladár Albert*, *Fekete Albert*, *Retlegi Vinter Dénes* és a kisczadák. Majd *Póka László* vezetésével a málomiak vonulnak fel. *Mágnér Sándor* tiszteletes a magyarberéteieket hozza. Sajókeresztúrról *Virágh György*, *Rettegről Nagy Sándor*, *Kerlészről Niff Sándort* láthatjuk, de eljöttek a távolabb

fekvő és 16 km-es távolságban élő magyar kisczadák is Czégőtelkéről. Magyar-nemegyéről és a bethleni gazdaifjuság is szép számban van képviselve. A helyi hatóságokat *Halasiu Joan* és *Muresan* községi bíró képviselték, de megjelent a falu görög katolikus lelkésze is, *Radu* főtitisztelendő ur. Az istentiszteletet *Bódy György* gyönyörű imája vezette be, majd *Kesse Attila* sajóudvarhelyi lelkész klasszikus tömörségű, lélekemelő prédikációt mond. Mindvégig lenyűgöző beszédnek kiinduló pontját *Jobb Könyve* 8. része 12. verse képezi. „*Beszélj a földdel és megtanít tégedet.*“

A föld szeretetéről és annak felbecsülhetetlen lélekemelő értékéről beszélt. Nyomatékosan hangsúlyozza, hogy népünk életét a föld szeretetének és a föld megtartásának tulajdonítjuk és a mai gazdanap ezeket az eszméket hirdeti. Egyetlen magyar földmivelő se hagyja ott házáat és faluját, — fejezte be prédikációját, — mert az otthagyott ház a gazda halálát és koporsóját jelenti, hiszen számukra örökre elveszett. Az istentisztelet után kezdetét vette a gazdanap. A hatalmas kulturterem azonban nem tudta befogadni az összesereglett gazdákat, éppen ezért a cinteremben gyűltek össze. *Biró Péter* gazdaköri elnök mindenekelőtt *Szász Pál dr.-nak*, az EGE. országos elnökének munkájáról emlékezett meg.

— *Dr. Szász Pál a magyar gazdatársadalom egyetlen hivatott vezetője, akinek a munkásságáért a legnagyobb elismeréssel, tisztelettel és ragaszkodással adózunk. Ő mutatta meg nekünk az utat, amelyen haladnunk kel és őt követni is fogjuk.*

Az üdvözlő beszédekre az EGE. nevében *Telegdy László* válaszolt, aki részletesen is-

A somkerekai gazdanapon az előadásokat hallgatják.

mertette az EGE. élkitüzéseit és választa az EGE. által kifejtett tevékenységet. Atzél Ede Br. a mezőgazdasági munkáról és a szervezkedés fontosságáról tartott előadást. Bíró József a tanfolyamok jelentőségét méltatta és irányu tapasztalatairól tájékoztatta a hallgatókat. Ifj. Veress István a gyümölcsstermesztésről és kertészetről, Szász Ferenc pedig a hátrjárásról szerzett tapasztalatokról beszélt, kritikai véleményt mondott a falu mezőgazdálkodásáról. Az előadások déli 1 órakor értek véget. Bíró Péter gazdaköri elnök felolvasta a Szász Páltól kapott következő tartalmu táviratot:

„Márirányu elfoglaltságom miatt nem tudok résztvenni gazdanapjukon. Amikor ezért őszinte sajnálatomat fejezem ki, Isten áldásáért kérem munkájukra. Dr. Szász Pál, az EGE. elnöke.“

Az egész hallgatóság meleg ünneplésben részesítette a távollevő elnököt. Ezután közebéd volt, amelyen Bíró Péter Szász Pál dr.-t éltette. Kesse Attila a „Gazda“ lap fontosságáról beszélt és Gr. Teleki Adámot üdvözölte. Bódy György a sajószentandrásiak, Póka László a málomiak, Mágner Sándor a magyarberéteiek, Kántor István a magyardéceiek, Palatkás János a magyarnemegyeiek, Szócs József a czegőtelkiek nevében beszéltek. Mindnyájan azzal a kéréssel álltak elő, hogy náluk is rendezzen gazdanapokat, mert átérzik az ügy jelentőségét és együtt akarnak haladni a többi gazdatestvéreikkel. Halasiu körjegyző szép beszédben jelentette ki, hogy a közigazgatásnak nem az a feladata, hogy a nép gazdasági áramlatait megakadályozza, hanem éppen az ellenkezőjét kell cselekednie. Támogassa azt. Kívánja, hogy az egyet folytassa a megkezdett munkát a gazdatársadalom és az ország érdekében.

Utolsónak Gr. Teleki Adám beszélt.

— Örömmel állapítom meg, hogy a magyar gazdatársadalom ilyen szépen válaszolt az EGE. felhívására és nemcsak a község gazdái, hanem a legtávolabbi falvakból is eljöttek velünk találkozni. Bíró Péter azzal fogadott, hogy úgy tekintenek, mint aki hazajön. Bárhova megyünk és ahol testvérekkkel, magyar emberekkel találkozunk, otthon vagyunk és velük elválaszthatatlanul vértkapcsolat fűz össze. A magyarság csak akkor tudja fennmaradását és jövőjét biztosítani, hogyha keresztülviszi anyagi megalapozottságát és vagyonát gyarapítja. Ez a népek életfeltétele, mert csak az építő nemzetek tudnak megmaradni. Meggyőződésem, hogy ez a testvérj közösség biztosítja a mi jövőnket is.

A közebéd után állatkiállítás volt, mely alkalommal az állattenyésztésről tartottak előadásokat. A gazdanap utolsó programszáma a mintagazdaköri ülés volt, amelyen rendkívül érdekes és tanulságos vita fejlődött ki a gazdálkodás különböző módzatairól. A gazdanap nagy lelkesedéssel ért véget és a kiküldöttek azzal a benyomással távoztak, hogy a magyar falu szeretettel várja azokat, akik a nép szol-

Állatkiállítás a somkerekai gazdanapon.

gálatában állanak. Nem feledkezhetünk meg a somkerekai magyar aszonyok lelkes és önfeláldozó munkájáról, akik a vasárnapi pihenőjüket arra használták fel, hogy a gazdanap résztvevőit kitünően megvendégeljék Dr. Gyenge György esperes feleségének irányításával. Butyka segédlelkész ügybuzgalma pedig külön köszönetet érdemel.

Gyümölcészeti kerületekre osztják Erdélyt.
A földművelésügyi minisztérium tervbe vette, hogy az ország egész területét, így Erdélyt is gyümölcészeti kerületekre osztja be. A minisztérium a tervezetet az E. G. E.-nek is megküldötte véleményezésre. A tervezet szerint Erdély földrajzilag 4 kerületre oszlik, a kerületenként termelhető gyümölcsfélék megállapításával. Tekintettel arra, hogy Erdélyben csak egy vármegye területén is havasok, sőt borvidékek is vannak, az E. G. E. termelési zónák megállapítását javasolta az éghajlati viszonyok szem előtt tartásával. A termelendő fajták korlátozását csak bizonyos fenntartásokkal javasolja az egyesület. Vagyis, véleménye szerint, megállapítandók a termelés egységesítése és az értékesítés megkönnyítése céljából a kerületenként legjobban bevált fajták. A kormány csak ezen fajták telepítéséhez nyújtson támogatást. A kormány támogatása nélkül azonban mindenki termelhesse a tetszése szerinti fajtát.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

5000 L. alapító díjat fizetett: A. L. Jacobeni.

100 L. alapító díjat fizetett: Cs. N. S. Moșnița-Nouă, Z. J. Tetche, M. A. Borzas, Sz. F. Nandra, Sz. J., Sz. D. Bichiș, A. L. Vișoara, Sz. F. Cămăraș, Z. Gy. Bichiș, G. J. Dăbăca (1000.—), P. Zs. Vișoara.

1937 évre 60.— L. tagdíjat fizetett: F. M. Avramesti, O. S. Teacă, H. I. Fizeșul-Gherlei, D. G. D. L. Borla, B. B. Ticusul-Nou, R. J., P. S. Chichiș, M. S. Cojocna (120.—), V. A. Bădeni, K. K., K. F. Oculis, id. N. S. Vânători, S. E. Barbos, N. A., T. L. O. B. Chichiș, Gy. B. Dângeni, H. S. Zerind, R. A. Aut., L. A., P. J., T. J. Jermata-Neagră, Gazdakör Ciuc-Sângeorgiu, F. A. Vișoara, Gy. S. m., Gy. J. s., Gy. J. e., K. J. Fântânele, F. Gy. Logig, dr. J. F. Alba-Iulia, id. D. Gy. Tg.-Mureș (100.— L.) B. S. Troița, dr. R. Gy. Curteni, B. T. Troița, Gazdakör, N. D., P. Zs., K. N. S. Săbed, F. J. Tg.-Mureș, K. L. Coroncea, F. F. Cluj, P. M. Chichiș, Gazdakör Cernatul de jos, T. Gy. Badoc, M. S. Pogăceana, M. G. Sebiș.

A. J.-né Deva, K. J., ifj. B. S. Mănăstur, B. S. Satu-Mare, M. Z. Turcheș, dr. F. G. Sângeorgiul de pădure, P. Sz. L. Ciocăia, B. Gy. Berchez, dr. M. M. Lăpoșul-Ungureș, M. K. Gazdakör Bun, A. M. Grănari, K. D. Mica, Vm. Gazd. Egy. Oradea, D. A. Beșeneu, Sz. L. Oradea, P. M., H. S. Ciumeghiu, E. I. Rimetea, Z. R. Soporul de jos (120.—), J. Gy. Zs. K., K. M., V. J., Gy. S. Chichiș, dr. Cs. L. Abrud, K. S. Sculia, Cs. E. Gălești, L. Ö. Feliceni, W. V. Tășnad, br. K. D. Morești, Sz. A., S. L. Pui, D. J. Diciosănmărtin, Gazdakör Dombău, D. A. Juda, F. J. Tg.-Mureș, P. M. Pâncota, R. J. Silindia, G. M. Ditrău, Cs. A. Sărmaș, B. R. Bodos, N. B., B. A. Săcueni, G. G., A. J. Ineu, Gy. J. Fântânele, R. J. Brates, T. L. Mateiu, Cs. M. Micăsasa, Fabr. de spirit Gheorgheni, M. Gy. Beclean, Gazdakör Berghia, Zs. B., O. L. Chichiș, Gazdakör Tinoasa (1936), A. T. Sft.-Gheorghe, Cs. A. Cocos, Cs. L. L. Ilia, Gazdakör Grănari, Gazdakör Moșnița-Nouă, H. J. Brașov, S. L., Sz. L., Cs. E., P. J., K. S. Cheuchiș, Sz. A., F. S., T. S., U. J. Borzas, Gazdakör Strugureni, V. I. Feldioara, Hitelszöv. (180.—), Hangya Jebuc, id. Cs. J. Bădeni, Sz. S. Joseni, V. L. Sănniclaș, F. S. Tăut, U. A. Gilău, Sz. Gy. Ozun, Ref. isk., B. A., B. J., H. I., Sz. L., A. A., Sz. S., Oena-Sibiului, G. G. Fântânele, B. I. Zălau.

P. G. Reghin, M. B. Satu-Mare, I. A. Filias, dr. I. B. Tg.-Mureș, V. J. Sic, A. D. Huedin, E. L., N. S. Chichiș, D. S. Tărian, K. L. Stana, B. K. Chibed, O. K. Poclusa de Barcău, Hangya Matentiu, Sz. D. Aiud, F. S. Luduș, Ny. I. Eremitul, H. Gy. Cluj, B. O. Borsa, Ö. L.-né Fântânele, Mezőgazdasági r. t. Pîșcolt (120.—), F. A. Vetea, F. L. Reghin, V. J. Ozun, D. I. Cojocna, dr. H. J. Sîntereag, I. A. Cluj, K. S. Chichiș, Sz. D. Eliseni, F. J., D. J., K. A. Tomesti, K. D. Diciosănmărtin, M. G. Seuca, E. E. Bodos, B. F. Hangya, Hitelszövetkezet Băile Malnaș, Hangya Moșnița-Nouă, K. S., V. Gy., Pujon mic, K. M. Lapodea Ung., S. J. Oradea, Gazdakör, G. D., G. J. Sichelod, dr. B. J. Sântionlunca, br. B. L. Luduș, dr. K. F. Domănești, Hitelszövetkezet Sărăteni, K. F. Vetea, Hitelszövetkezet Ormenis, B. M. Niuvéd (30.—), E. J. Tg.-Mureș, H. F. Frata, R. R. Cojocna, K. G. Zerind, E. D. Reghin, br. Sz. B. Sft.-Gheorghe, B. P. K. P., Cs. L., ifj. B. L., K. S., K. A., ifj. F. A., K. D., B. F., Cucurdea, dr. Sz. G. Dileul-Nou, T. J. Mihis, K. G., K. A. Cucurdea, K. M. Besineu, Gazdakör Triteanu de sus,

J. F. korpos, B. I., ifj. B. I., B. I., Cz. K., I. Gy., S. I., S. J., T. F., B. F., B. I., lungui, B. J. bon, B. A., I. A. Jankó, I. I., K. J., S. I. S. I. finta, S. András petike Mănăstireni, P. M., Sz. J., M. J., K. Gy., P. Gy., P. Gy. pistika Izvorul-Crișului, O. J., O. D., Strugureni, V. P., D. I., Cs. J., V. P. I., K. J. J., L. I., K. P. F., G. J. Zamsănerai, B. I., B.-M. Huedin, L. J., ifj. V. I. J., V. M. I., S. I. Almașu, A. J. J., B. J., Sz. F., A. P. J., B. I., B. I. Stana, T. Gy., Sz. M., K. J., P. J., P. Gy., T. J., T. H. I., O. I. P. L. J. Alunișu, U. Gy., Cămăraș, Sz. S. Urca, B. J. Mocu, K. G., K. I. Cucurdea, Htelszöv., Sz. G., V. I., T. J., E. J., V. Gy., B. J., F. B., V. B., S. L., Ü. K. Iara de Jos, E. D. Găești, G. I. Nicolescu, P. F. Saulea, Ö. I. A-é Aluniș, Gazdakör Gilad (150.—), K. M. Sănniclaș (120.—), P. Gy., S. J., P. F., E. M., P. F., K. D., S. J., S. S., P. J., ifj. P. M., Gy. I., Chichiș, H. D. Soborsin, dr. B. B., G. M., N. G. Arad, G. Gy. Toviseghaza, K. B., K. M., T. B. Ghioroc, O. S. Vajnafalva, G. F. Acăș, B. N., S. J. B., Zetea, B. K. Copand, B. M. Arad, J. B. Cluj, N. Gy. Apa, Sz. A. Sătmarel, F. M. Turda (50.—), B. J. Surcea, dr. Sz. G. Sântionlunca, L. J. Crai-Dorolți, R. B., H. A.-né Jernuți, T. E. Zăbala, L. I. Tg.-Săcusec, G. J. Tileagd, J. B. Bodos, B. A., ifj. M. J. Filpeșul-Mic, Sch. E. Cluj, ifj. F. F., V. A. F. Almașu, M. J. Huedin, Ü. D. Chichiș, J. A., K. I. Ighiu, N. P. Aiud, K. L., dr. P. D. Turia, dr. B. K. Mercurea-Ciuc, B. J. Văleni, ifj. K. Gy. Jernuteni, P. A. Mihai-Viteazu, id. K. G. Chintău, Hitelszövetkezet Cheț, Gy. J., M. D., N. L., Ü. B. Chichiș, Gazdakör Türe, U. M. Pomi, T. V. Băita, Sz. B. Aiud, K. L. Seini, B. L. Jernuț, B. S. Tălungeni, Gazdakör Săcueni, N. K. Marghita, K. A. Cluj, P. K. Sîntereag, L. J. Timișoara, Sz. L. Cluj, Gazdakör Ozun (180.—).

Rendelet törvénnyel szabályozta a kormány a belföldi gyapjú eladását.

Jelentettük, hogy a földművelésügyi minisztérium, a hadügyminisztérium, a szövetkezetek, a gyapjútermelők és a posztógyárak között a belföldön termelt gyapjú felvásárlására vonatkozólag megegyezés jött létre.

A megegyezés alapján a földművelésügyi minisztérium rendelet törvénnyel szabályozta a gyapjúeladást. A rendelet törvény szerint, a posztógyárak a következő árakon vásárolhatják a gyapjút: Merinos gyapjú 90 lej, spancă gyapjú 82 lej, țigae gyapjú 75 lej, cadrilater țigae gyapjú 62 lej, fehér țurcan gyapjú 45 lej, fekete țurcan gyapjú 41 lej, közönséges (codina) gyapjú 38 lej kg.-ként.

A Cecopava, a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége, juhtenyésztők szindikátusai, a gyapjút a fenti áraknál 2.50 lejjel alacsonyabb áron vásárolhatják. A 2.50 lejből 1 lej befizetendő a földművelésügyi minisztériumhoz, 50 banit kapnak a Cecopava és a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége jutalékként és 1 lej jutalékot kapnak azok a szövetkezetek, amelyeknek útján vásárolta a Cecopava és a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége a belföldi gyapjút a termelőktől.

Beiratások a Bethlen gazdasági iskolába.

Megkezdődtek a jelentkezések Aiud (nagyenyedi) Bethlen Kollégium Ciumbrud csonbordai gazdasági iskolájába. Az iskola önálló kigazdákat nevel, tehát tanulói közé csak az vehető fel, akinek családja (szülei), vagy ő maga legalább 2 kat. hold mezőgazdasági, vagy $\frac{1}{4}$ k. hold termőszőlővel rendelkezik. Tanulók 2 félévet töltenek az iskolában éspedig október 15—április 15-ig és félévet otthon a szülői gazdaságban. (Minden év április 15—október 15-ig.) Otthonlétünk ideje alatt is az iskola felügyelete és ellenőrzése alatt állanak, szaktanáraik meglátogatják őket és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják el. A téli oktatás részben elméleti, részben gyakorlati. Tüzetesen megtanulják a tanulók az összes gazdasági, kertészeti, állattenyésztési és szőlészeti tárgyakat s azokon kívül az államnyelvet, melyből külön gyakorlati (beszélgetés) órákat is kapnak. Részletes oktatást nyernek a mezőgazdasággal rokon tárgyakban (növénytan, állattan, talajismeret, természettan, számtan stb.). A kiképzés egyben gyakorlati is. Minden délután a tanulók az iskola 40 holdas gazdaságában, kertészetében, gyümölcsösében dolgoznak. Bortermő vidéken lévén az iskola hőséges kiképzést nyernek a szőlőművelés, szőlőoltás minden fogásaiban, mely célra a Kollégiumnak 35 k. holdas helyben levő szőlőterülete, oltványiskolája és pincészete áll rendelkezésükre. Nagy súlyt helyez az iskola a gyümölestermesztés és faiskolák kérdésére és egyik céljaul tüzte ki azt, hogy minden falu egy az iskolából kikerülő igazi szakértővel gazdagodjék.

Az iskolában semminéven nevezendő *tandij* nincs. Bentlakó és bentkosztozó tanulók a hathónapi időre 3000 (Háromezer) lei ellátási és 800 lei bentlakási, valamint 45 lei orvosi és rongálási díjat fizetnek. Helyiek, vagyis kintlakó és kintkosztozók összesen 600 lei tanfelszerelési díjjal térítik meg a tanszerok és szerszámok használatát. Rendkívüli tanulók aszerint fizetik a díjat, amint intézhetünkben laknak, vagy szüleiknél.

Minden tanuló az iskolába lépése idején tüzetes orvosi vizsgálatra áll, mely hónaponként ismétlődik. Betegek a Kollégium kórházában kezeltetnek, az összes hibás fogak intézetünk költségén javíttatnak ki a fent felsorolt díjak ellenében.

Beiratkozáshoz szükséges bizonyítványok:

1. Születési anyakönyvi kivonat. (Csak 14—30 év közöttiek vehetők fel. 16—18 évesek előnyben részesülnek.)

2. Állampolgársági bizonyítvány. (Idegen állampolgárok, valamint nem magyar anyanyelvűek nem vehetők fel.)

3. Iskolai bizonyítvány, legalább 4 elemi osztály elvégzéséről. (Magasabb végzettségűek különösen elemi végbizonyítvánnyal (7. osztály) rendelkezők előnyben.)

4. Vagyoni és erkölcsi bizonyítvány községi előljáróságtól, melyben igazolva van az, hogy a tanulónak vagy szüleinek a kívánt mezőgazdasági (2 k. hold), vagy szőlőbirtoka $\frac{1}{4}$ k. föld termőszőlő (és egyben igazolja azt is, hogy sem a beiratkozni szándékozó tanuló, sem szülei nem esnek erkölcsi kifogás alá.

5. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes.

Beiratkozás alkalmával a szülő, vagy gyám nyilatkozatot ad arról, hogy ugy maga, mint fia aláveti magát az intézet szabályainak és az előírt díjakat pontosan fizeti.

Iskolai díjak felerészben beiratkozás alkalmával, felerészben karácsonyi szünidő után azonnal fizetendők.

Fenti okmányokkal felszerelt kérvények szabályszerű beadási határideje szeptember 1. ugyan, de mivel minden évben 15—20-al több a felvételt kérők száma a törvény által megengedett létszámnál tanácsos, hogy a kérvények (bélyeggel ellátva) minél előbb, lehetőleg július hó folyamán) beérkezzenek. Kérvényhez egy a leendő nevére megcimzett válasz levelezőlap is melléklendő.

Tanulók a tanári kar által évenként meghatározni szokott nyári munkálatokra is kötelesek iskola értesítésére azonnal bevonulni.

Az iskola épülete teljes mértékben megfelel a mai kor igényeinek, vízvezetékekkel, villanyvilágítással és fürdőszobával.

Tanulók kötelesek ágyneműt, egy munká, egy ünneplő ruhát és cipőt, valamint 2 munkakötényt magukkal hozni. Tilos a falusi viselettel mással cserélni fel. Egyensapka viselete kötelező.

Iskolánkhoz intézett mindennemű megkeresés Bethlen Gazdasági Iskola Aiud, Colegiul Bethlen címre küldendő.

As iskola igazgatósága.

Kérdés - Felelet

Kérdés: Nagy István B. Milyen mélyen hántsuk fel a tarlót?

Felelet: A tarló sekély meghántása annyiban is tagadhatatlanul jobb, hogy jóval gyorsabban és kevés munkaerővel megy, nagy rögöket nem feszít fel és a legjobb eljárás a pergés és a gyommag kicsiráztatására. Még ott is, hol a gazda tarlójának kizöldülésére nem mindég számíthat, szóval szárazságban, a sekély tarlómeghántásra törekedjék, mert így jobb és termőképesebb vetőágyat fog kapni. Előfordul azonban, hogy a tarló annyira kiszárad, hogy a legjobb akarat mellett sem törhetjük fel sekélyen. Ha a gazda ilyenkor nem rendelkezik nehéz, vagy tárcsásboronával, amivel a tarlómeghántást elvégezhetné, önkénytelenül is mélyebbre kell eresztenie az ekét, mert különben a föld kivetí az magából.

Kérdés: Jánossy P. A. Milyen tarlónövények vetése ajánlatos az idén?

Felelet: Elsősorban is a magyarmohart ajánljuk, mivel ez a moharfélék közül tápanyagban a leggazdagabb szénát adja, a szárazságot kiválóan bírja és a talaj minőségét illetően sem

válogató. Zölden nem igen szokták etetni, mert ize kissé kesernyés és éles levele sérti az állatok száját. Szarvasmarhák részére fiatalon, lovak részére virágzás kedetén kell lekaszálni.

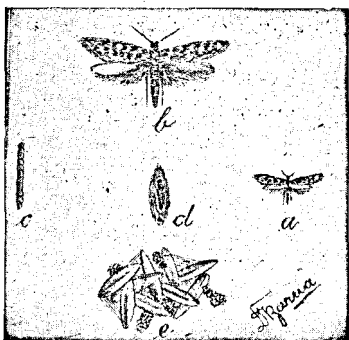
Mivel a köles is jól bírja a szárazságot s rövid tenyészideje, ajánlhatjuk tarlónövényeknek. Ha elég korán kaszáljuk jó takarmányt ad, melyet rendszeren zölden etetünk, mert lassan szárad.

Kedvező időjárás esetén a tarlórépa is adhat kielégítő mennyiségű és minőségű takarmányt.

Kérdés: Károlyi Gy. K. Megfelel e a borsó, mint malactakarmány?

Felelet: A borsó a legjobb malactakarmányok egyike, mert természetszerűsége és nagy fehérjetartalma, valamint ásványi anyagokban való gazdasága által hasonlóan hat az izmok és csontok fejlődésére, mint a lefölözött tej. Azonban tisztán csak borsóval nem lehet a malacot felnevelni, hanem azonkívül keményítőben gazdag takarmány is adandó neki. A sopós malac egymagában is kaphatja a borsót, a választott a takarmányának csak egyharmadrészét.

Rejtvény

A gabonásunk melyik kártevőjét ábrázolja a rejtvény?

Mi a kártétele, hogyan lehet ellene védekezni?

A fejlődés mely korszakaiban van?

A megfejtést 1937. június hó 15-ig kell beküldeni a Gazda szerkesztőségébe Cluj, Str. Andrei Mureșan 10.

A rejtvény helyes megfejtői részére a következő jutalmat tűzzük ki: I. 3 drb. EGE kiadásában megjelent füzet, II. 2 drb. EGE kiadásában megjelent füzet, III. 1 drb. EGE kiadásában megjelent füzet.

A rejtvény megfejtése: A júniusi számunkban közölt rejtvényen a szalmadarázs, álea és kifejlett alakja látható: a) szalmadarázs (Ceohus pygmaeus) természetes nagyságban, b) erősen

nagyítva, c) peterakó nőtény petező helye a szárkalász alatti izületén, d) a szárban lefelé vándorló álea, e) a szár alsó része a telelésre odahűzött áleával. Kártétele kb. abban az időben lép fel, mikor a gabona a fejét hánnya s abban áll, hogy a szemnek védekezését megakadályozza. Védekezni a mesgyék tisztántartásán és jó talajművelésen kívül csak egyféleképen lehet és pedig az álcák irtásával, ugyanis ezek közvetlen a gyökér felett a szárban vannak, s ha alacsony kaszáljuk a tarlót, az álcák az idő folyamán a szalmával együtt a trágyába kerülnek, ott elfusztulnak. A sarlóval való aratásnál ajánlatos lesz a tarló felgyujtása, hogy az álcák ennek folytán pusztuljanak el.

Helyes megfejtők közül a következők részesültek sorshuzás után jutalomban: I. díj. Nagy János Brăila, II. díj. Kárász István Nagyvárad, III. díj. Kiss József Kolozsvár.

Megalakult a szénásági gazdakör. A napokban megalakult a szénásági gazdakör. A gyűlésen megjelent Mikó László, EGE. gazdasági felügyelő, a Marosmegyei Földműves Szövetség elnöke, Anghi Balázs szövetségi igazgató, valamint Barthos Gábor, a paniti gazdakör elnöke. Megválasztották az új gazdakör vezetőségét. Elnök Orbán Károly birtokos, al-elnökök Nagy József és Donáth Benedek.

Búza. Bihar-, Aradmegyékben és a Bánságban már javában aratnak s így csak napok kérdése, hogy új búza kerüljön a piacra. Az ideai termés nagy általánosságban jónak mondható. Értésüléseink szerint a múlt évről csak kis mennyiség maradt vissza s ez is a kikötő raktárakban fekszik. Régen nem volt olyan nagy búzahiány Erdélyben, mint napjainkban. Ez pedig főleg annak tulajdonítható, hogy több árut szállítottak külföldre, mint az előző években. Ezt a bekövetkezett nagy keresletet előző számunkban már megjósoltuk. A új búza ára (nálunk, Erdélyben még nincsen) Biharban, illetve a Bánságban 42.000 lej, ami nálunk, hozzászámítva a 4000 lejes vasúti költséget, 46.000 lejnek felel meg. Véleményünk szerint, még ha a kormány nem is avatkozna bele az értékesítésbe, az árnívó akkor sem csökkenne, természetesen a már rendszerré vált búzakivitel esetén. A tavalyi áru, bár kevés van belőle, névlegesen 500 lejt jegyez Kolozsváron.

Kukorica. Az utóbbi napokban bekövetkezett hó és kiadós esők komolyan megjavították az eddigi terméskilátásokat. Ennek ellenére s figyelembe véve azt is, hogy ebben a cikkben egyáltalán nincs kivételünk, mégis váratlan áremelkedésről számolhatunk be. Nagy belföldi kereslet állott elő s főleg a hízalldák vásárolják. Ma Kolozsváron a kukorica ára 36.000 lej.

Zab. A terméskilátások gyengék. A kiadós esők is csak részben javították a szárazság miatt veszélyeztetett termést. Figyelembe vesszük azt, hogy a múlt évinél lényegesen kevesebb a bevetett terület, így csak gyenge feltermésre számíthatunk. A

hadsereg tömeges vásárlása nagy áremelkedést vont maga után, úgy, hogy ma Kolozsváron a zab ára 360—370 lej.

Árpa. A piacon lényeges árváltozás nem következett be. A készletek teljesen kifogytak és csak elvétve akadnak tételek. Az árpa névleges ára 360—370 lej. Ebben a cikkben is gyengék a terméskilátások s így valószínű, hogy az új árpa ugyanilyen áron indul.

Julius havi állatvásárok:

1. Corund—Korond, Jernut—Radnót.
2. Agosti—Ágoston, Arad Arad, Carei—Nagykároly, Dumbreveni Dombrovány, Hunedoara—Vajdahunyad, Lugoj—Lugos, Sângeorghe de Pădure—Erdőszentgyörgy.
3. Almaşul—Almás, Călnic.
4. Arpaşul de jos—Alsóárpás, I. G. Duca—Székelykeresztur.
5. Arder—Erdőd, Dragu—Drág, I. G. Duca—Székelykeresztur.
6. Oragü—Drág, I. G. Duca—Székelykeresztur.
8. Câmpia Turzii—Aranyosgyéres, Lozna—Nagylözna, Sic—Szék.
9. Câmpia Turzii—Aranyosgyéres, Crasna—Krasna, Mediaş—Medgyes.
10. Apahida—Apahida, Câmpia Turzii—Aranyosgyéres, Mediaş—Medgyes, Miercurea-Ciuc—Máradszereda, Sânpetru de Câmpie—Mezőszentgyörgy.
11. Aleil, Jibou—Zsibó, Mediaş—Medgyes, Reteag—Retteg.
12. Baia Sprie—Felsőbánya, Mediaş—Medgyes, Sovata—Szo-váta.
13. Iara—Jára, Marghita—Marghita, Ozun—Uzon.
14. Iara—Jára.
15. Iara—Jára, Lipova—Lippa, Simeria—Szemerje.
16. Bălăuşeri—Balavásár, Bu-

ziaş—Buziás, Ditrău—Ditró, Ne-greşti—Avasfelsőfalu, Oraviţa—Oravica.

17. Beltiug-Krasznabéltég, Surduc—Szurduk.

18. Nusfalău—Szilágynagyfalu.

19. Hodod—Hadad, Lunda de Mijloc, Mikfalău—Mikefalva.

20. Lunca de jos—Gyimesközéplak, Micfalău—Mikefalva, Vânători—Vadász, Vişoara—Aranyosegerbegy. (20—22.)

21. Covasna—Kovászna, Hăşfalău—Héjjasfalva, Lunca de Jos—Gyimesközéplak, Sau-Mare—Szatmár.

22. Rupea—Kőhalom.

23. Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Beiuş—Belényes, Halmeu—Halmei, Seini.

24. Dicioşânărtin—Dicsőszentmárton, Gilău—Gyalu.

25. Craidorolt—Királydarole, Sânmihaiu de Câmpie—Mezőszentmihály, Zalău—Zilah.

26. Abrud—Abrud, Buza—Buza.

27. Buza—Buza.

28. Bachnea—Bonyha.

29. Berchez—Berkez, Gherla—Szamosujvár, Mercurea Niraj—Nyáradszereda.

30. Ciucea—Csucsua, Huedin—Bánffyhunad, Mercurea Niraj—Nyáradszereda.

31. Băţanii-Mari — Nagybacon, Deva—Déva, Mercurea Niraj—Nyáradszereda.

Állatárak Kolozsváron.

Élő suly. Sertés teljesen hizott 23—24 lej, sertés félhizott 20—22 lej, tehén teljesen hizott 13—14 lej, ökör teljesen hizott 15—16 lej, vékony feldolgozásra alkalmas növendék borju 16—17 lej, nehéz igásló párja 13—15 ezer lej, kocsiló párja 16—19 ezer lej, igásökör párja 12—15 ezer lej, fejőtehén ára szavatolással napi 20—25 liter tejjel 8—10 ezer lej, szavatolás nélkül 5—7 ezer lej, szópóborju 20—21 lej.

Tőzsdei árak

Június hó utolsó hetéből. Árak tőzsdei helységeken értendők.

Tőzsde helysége	Buza	Rozs	Árpa	Kukorica	Zab	Mák	Napralforgó	Fehérbab	Lóheremag	Lucerna mag	Lóhere és lucerna széna	Széna	Megjegyzések
Kolozsvár	470	—	350	325	345	—	—	—	—	—	130	115	
Nagyvárad	490	480	370	320	315	—	—	—	—	—	—	—	
Temesvár	470	—	—	310	—	—	—	—	—	—	—	—	
București	530	—	340	371	420	—	—	—	—	—	—	—	
Szatmár	470	490	310	325	—	—	—	—	—	—	—	—	
		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

A gyümölcsvásárlással és kivittel foglalkozó romániai cégek pontos névsora.

Az alábbiakban közöljük a gyümölcsvásárlással és kivittel foglalkozó cégek névsorát. A termelők megkeresésükkel forduljanak a szereplő címekhez, ahol pontos felvilágosítást kapnak úgy az árak, valamint a kiviteli lehetőségekre vonatkozólag.

1. Agrumaria, Cernăuți, Str. Brâncoveanu 2.

2. P. Asquitidi, Iași, Strada Bratului 3.

3. H. Capusta, Tighina.

4. Comp. „Livada”, Călărași, Basarabia.

5. O. D. Chișinevschi, Tighina, Str. L. Tolstoi 52.

6. Norko Ehrlichmann, Chișinău, Str. Reg. Ferd. 17.

7. Mihail Faer, Călărași, Basarabia.

8. Frații Fux, Tighina.

9. Boris Ghelmann, Chișinău Str. M. Viteazul 32.

10. Gherș Grinberg, Călărași, Basarabia.

11. Frații Jaglom, Cernăuți, Str. Bucureștilor 5-a.

12. Palestrom Fr. R. & H. Ianchelevici, București, Calea Victoriei 2.

13. Frații Kern, Cernăuți, Str. Bucureștilor 6.

14. Frații Kornisch, Arad, Str. Alexandru 1.

15. M. Kottler, Cernăuți, Str. I. Grămadă 18.

16. I. Mărăcine, București, Str. Gral Cernat 9.

17. Frații Rapaport, Chișinău, 18. Abram Reznice, Tighina, Str. Dostoievski 42.

19. H. Rosenblatt & Co., Cernăuți, Str. Avram Iancu 1.

20. Detru Savițchi Coop. Nistru Tighina.

21. Sindicatul Agricol, Satu-Mare.

22. M. Steinfeld & Fiul, Baia-Mare.

23. B. Strulovici, Focșani, Str. Mare 23.

24. S. A. Stamboli, Bistrița, Năsăud.

25. Productiva, Cernăuți, Str. Bucureștilor 7.

26. N. Jolevir, Cernăuți, Str. Lasc. Lucea 2.

27. Gherș Grinberg, Cernăuți, Str. Bucureștilor 5-a.

28. Soif Averbuch, Chișinău, Str. Gral Broșteanu 43.

29. Charles Tisler, Str. Prof. Ion Ursu 30, București.

30. I. Winokur, Chișinău, Str. Alex. cel Bun 51.

31. Soc. Argon, București, Calea Victoriei 2.

32. Ideal Korzanschi, Tighina.

33. R. D. Fischmann, Cernăuți, Str. Bucureștilor 11.

34. Leon Schumer, Cernăuți, Str. Sf. Treime 24.

35. Heinrich Schwartz, București, Str. C. A. Rosetti 36.

36. Centrala Cooperativă, București, Str. Luterană 6.

Import-Export.

37. Berko Hahamovici, Chișinău, Str. Mareșal Badoglio 46.

HIREK

A FECSKÉK KÁVÉHÁZA.
A franciaországi Angerville la Martelben van egy kis kávéház, melynek mennyezetén negyven év óta áll egy fecskefészék, melyik egy napig sem maradt lakatlan. A fecskék megszokták a kávéházi lármát s a dohányfüstöt, jól érzik magukat a mennyezet alatt s míg társaik délre repülnek, ők a kávéházban töltik át a telet. Tavasszal aztán az első verőfényes napon, nekiropülnek az ablaknak, csőrükkel kopognak az üvegen, míg kiengedik őket.

Köruten az EGE elnöksége.
Június utolsó felében dr. Szász Pál elnök, gr. Teleki Ádám, a „Gazda” főszerkesztője és Tegledy László központi felügyelő egy hetes utat tettek Szilágy-, Szatmár-, Bihar- és Arad megyékben. Az ut egyes részeihez csatlakoztak gr. Teleki Béla al-elnök, dr. Markovics Kálmán, a biharmegyei Gazdasági Egylet elnöke, Takácsy Miklós, az aradvármegyei Gazdasági Egylet alelnöke és Bornemissza Károly br. főtitkár. Az utra a lap következő számában még visszatérünk.

Emelkednek a földárak. Hivatalos jelentés szerint a földárak országsherte erősen emelkednek. Ennek magyarázata az, hogy a mezőgazdaság kedvezőbb kilátások elé tekint és a termények árai is lényegesen emelkedni fognak.

Borszállító kocsikat rendelt a CFR. A román bor külföldi értékesítése igen sok esetben azon hiúsult meg a multban, hogy az államvasut nem rendelkezett a bor szállításához szükséges különleges ciszterna-kocsikkal. Az érdekelt körök többszöri felszólalására a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a borkivitel céljaira különleges ciszterna-kocsikat fog beszerezni. Ezeknek a kocsiknak az ürtartaima 10.000 liter lesz és külsőleg úgy fognak kinézni, mint a kőolajat szállító kocsik. Belül azonban 3—5 milliméter vastagságú gumiréteggel lesz bevonva. Ez új vasuti kocsikat remélhetőleg már az ideai bortértékesítés kihasználásával fogják használni.

Felfüggesztették a kéthektáros szőlőterületek ellen kirótt büntetések behajtását. A pénzügyminisztérium 65.818—1937 számú körrendeletével felhívta az adóhivatalok figyelmét arra, hogy azonnal függeszék fel a két hektárnál nem nagyobb területtel bíró szőlőtulajdonosok ellen a szeszjövődéki törvény alapján kirótt büntetések végrehajtását, amennyiben ezek még márc. 15-ike előtt hagyattak végérvényesen jóvá. Ezeket a büntetéseket a minisztérium mérsékelni akarja abban az esetben, ha a szőlőgazdák hátralékos adójukat befizetik.

Mezőgazdasági csomagok szállítása. A román államvasutakon a vezérigazgatóság rendelete szerint az 5—30 kg. súlyu mezőgazdasági csomagok 35 lej mezőgazdasági bélyeggel szállitha-

tók, míg a 30—60 kg. közötti mezőgazdasági csomagok, bármely távolságra két darab 35 lej mezőgazdasági bélyeggel látnadók el. A tejszállítás külön sulybeosztás és távolság szerint van megállapítva. Friss tej 5—50 kg. sulyig és 121 kilométeren felül bármely távolságra 35 lej mezőgazdasági bélyeggel, míg az 51-60 kg. súlyu tejeskana 201 km-nél nagyobb távolságra két 35 lej mezőgazdasági bélyeggel szállítható.

Négynapos női háztartási tanfolyamot rendezett a Katholikus Nőszövetség. Eperjessy Béláné mikefalvi kastélyában 4 napos háztartási tanfolyamot rendezett a Katholikus Nőszövetség, melyet Gr. Toldalaghi Samu, a Küküllői kerületi főesperes nyitott meg és azon Egrestő, Balavásár, Szentdemeter, Bodos, Magyarzsákok, Vécke, Abosfalva, Gálfalva, Szókefalva, Borzás, Adámos, Küküllővár, Szentpál, Besenyő s végül Dicsőszentmárton katolikus női vettek részt. A tanfolyam során Eperjessy Béláné „Tapasztalat a szorványokban élő gyermekek hitoktatása körül” címmel, Künnle Ius pedig a Credó napok jelentőségéről tartott előadást. Zaharics Flóra testvér a „Gyermek foglalkoztatásáról”, a „Leányifjúság neveléséről” és „Mit tehetünk az asszonyokért” címmel időszerű kérdéseket fejtegetett. P. Seres Szolán medgyesi szerzetes a „Munkába indulók lelkiéletéről” és „A gyakorlati hitoktatásról” tartott előadást. Míg Timár Sándor plébános „A nő mint a gazdaság élet fellentítője”, továbbá „A falusi otthon és a jövő nemzedék” címmel tartott rendkívül értékes és figyelemre méltó, magas színvonalu előadást. A tanfolyam megrendezése elsősorban Eperjessy Béláné főérdeme, aki jelentős anyagi áldozatokat is hozott.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet által kiosztott fajsertések védőoltását Szeghő Dénes, az EGE állategészségügyi felügyelője megkezdte. Az EGE által az ősz folyamán szétosztott sertések mind életben maradtak és átlagosan 7 malaccal szaporodtak.

Két vagon vágólovat vásároltak Páris részére a temesvári vásáron. A temesvári nyári országos vásár lanyha irányzatu volt, amelyre 5000 lovat és 4000 szarvasmarhát hajtottak fel. Később eladás történt, az eladásra került lovak átlagos árai 6—10 ezer lej között váltakoztak, míg a tisztai lovak 16—18 ezer lejes árakat értek el. A külföldi kereskedők két vagon vágólovat vásároltak a párisi húscessarnok számára. A szarvasmarhák kg ja. élősulyáért 15—16 lejt értek el. 10—12 tüteres fejőstehe- nek 8—11 ezer lejes áron cseréltek gazdát. Olasz kereskedők 17—18 lejes árban vásároltak kisebb mennyiségben hizott marhát.

Vesztett kutya támadta meg a mezőről hazatérő munkásokat. Lukács Anna és 18 éves leánya zilahi lakosok a mezőről hazatérőben az uton egy kutyával találkoztak, mely megharapta őket. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az állatt vesztett volt, mindkettőjüket be- szállították a kolozsvári Pasteur intézetbe.

A cukorrépatermelők tovább sürgetik az árak emelését. A romániai cukorrépatermelők még egy utolsó kísérletet tesznek a répaárak emelése érdekében. Ha ez nem sikerül, úgy a jövőben lényegesen csökkentik a cukorrépatermelést.

FELHÍVJUK AZ E. G. E. TAGOKNAK A FIGYELMÉT ARRÁ, hogy az Egyletnek, amikor pénzt küldenek postautalványon, vagy postacsekken, akkor az utalvány hátlapján olvashatóan és pontosan írják le a feladó nevét és az összeg rendelkezését.

A gyalui gazdakör tanulmányi kirándulása a Mezőségre. A gyalui kisgazdák saját szekereiken június 30-tól kezdődőleg tanulmányi kirándulást rendeznek a Mezőség nagyobb állattenyésztő és növénytermelő gazdaságai megismerésére. A kisgazdaifjak a Kolozsvár—Mócs—Szászrégen—Marosludas—Turda útvonalon tesznek körutakat saját szekereiken és az E. G. E. szakszerű vezetése mellett.

Julius 1-én életbe lép az új buzaértékesítési rendszer. A múlt évben életbe léptetett buzaértékesítési királyi rendelet július 1-én érvényét veszíti és addig elkészül a jövő évi buzaértékesítési kampány irányítására vonatkozó újabb rendelet. Az eddigi megállapítások szerint az 1936—37 évi kampányban 125.000 vagon buza kivitelére adott engedélyt a buzaérté-

kesítési hivatal, amelyből eddig ténylegesen 117.000 vagon szállítottak külföldre. A többi 8000 vagon pedig már le van kötve. A jövőben a jelek szerint eltörlik a buza kiviteli prémiumot, mert a világpiacon az árak szilárdak. A buza kivitel nagyrészt ebben az évben is a Cecopava szövetkezeti központ bo-nyolítja le.

APRÓHIRDETÉSEK

Eladó egy új marokrakó aratógép, egy kukoricamorzsológép, egy varrógép, nyereg és gazdasági felszerelések. Értekezni lehet Târgu-Mureș, Str. Duca No. 33. 125

„York és berkshire” tenyésztésanyag” importált szülők ivadéka, állandóan kaphatók, illetve előjegyezhető.

Airedale-Terrir, importált szülők gyönyörűen fejlett, törzs-könnyezett kölykei eladók.

Dr. Brück Ede gazdaságában Lugoș, Frații Deutsch címén. (137)

Keresek megvételre Kőménymagot bármilyen mennyiségben. Ajánlatokat ármegjelöléssel a Marosmegyei Földművelésügyi Szövettséghez Târgu-Mureș, Piața Regele Ferdinand 60. (138)

1 db. 16. sz. Magy. Gazd. Gépgyár R. T. csepőlgarnizon eredeti magángyár és teljesen jó karban eladó. (Locomobil, csepőlszekrény, elevátor, bodonka és egy 5 vasú mellyszántású eke. Holtz Lajos gazdasága, Deta, Jud. Timiș. (135)

Alig használt, Eberhardt, 3 vasú traktor-eke, 4 vasú betéttel (könnyebb szántásra), ekevasak nélkül, alkalmi olesó áron eladó. Érdeklődők irjanak Biró Albert Satu-Mare, Str. Regina Maria 17 címre. (131)

Eladó gazdasági gépek, alig használt, szeceksavágó, répavágó, r é p a v á g ó, kukoricamorzsoló, Triör, kévekető, aratógép, f a v á g ó g é p, fűkaszálló, 6 HP. petróleummotor és szőlőszűző. Schopelt Otto, Cluj, Calea Regele Carol 106. (132)

17 kg. súlyú, széphangu ércharang eladó. Cím: Dr. Olosz Lajosné, Chișineu, Criș, Jud. Arad.

Keresek sárvári gazdasági iskolát végzett sajtimestert. Borbély Kálmán gazdasága, Zoreni, p. u. Sân-Mihailul de Câmpie, jud. Cluj. (125)

400 holdas birtokra szakképzett, józan életű, önállóan is működő egyént keresek az onnali belépésre. Ajánlatok igények megjelölésével okmányolandók. Csak komoly egyének pályázatát kérem. Ferenczy Géza Chiochiș—Kékes, Jud. Someș. (137)

Állást keresők

Allást keres 47 éves nős, gazdasági iskolát végzett ispán. Cím: Nagy Dénes, Coroia Sânmartin, jud. Târnava mică. 118.

Több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal rendelkező, végzett szőlő és borkezelő, ki a mezőgazdaság ágaiban, erdészetben, gyümölcsészetben is teljesen jártas, méhészet kezelését is vállalja, állást keres. Megkérdezéseket Vinczi Béla intéző Luduș, Avram Iancu 30. Jud. Turda címre kérem. (136)

Földbirtokos családnál nevelő- oktatói alkalmazást keres okleveles tanár, modern nyelvek birtokában, jártassággal minden tantárgyban, esetleg júliustól kezdődőleg. Cím: Ince Béla, Salonta, Jud. Bihor, Str. Regina Maria. (129)

Felméréseket és parcellázásokat jutányos áron vállal vidékre is Tisztaváry Sándor tagosító s. mérnök, Cluj, Str. Victoria 13.

FŐMUNKATÁRSÁK:

Dr. Asztalos Sándor, Br. Atzél Ede, Dr. Gróf Bethlen László, Br. Bánffy Ferenc, Bodor Kálmán, Boroczy László, Csomós János, Dancs Sándor, Dóczyiné Berde Amál, Demeter Lajos, Dr. Eöry István, Farkas Árpád, Dr. Gaál Alajos, Dr. Gergely Endre, Gyalui Sándor, Gyarmathy Piroška, Haáz Rezső, Hirsch Ernő, Korponay Kornél, Korponay Ferenc, Koós Károly, Kama-

rasi Szász Ferenc, Dr. Konopi Kálmán, Br. Kemény János, Klózel Oszkár, Dr. Nagy Endre, Nagy Miklós, Dr. Oberding József, Dr. Parádi Kálmán, Dr. Péter Béla, Pohl Béla, Récsey Lajos, Dr. Schilling Dezső, Schöppner Sámuel, Seyfried Ferenc, Stief Ottó, Dr. Szentkirályi Samu, Tauffer Ferenc, Templi János, Veress István, Vita Sándor.